1.000000 ТОННА ТАЙЁР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 184 (7674). ● 25 сентябрь, 1981 йил ● ЖУМА ● Баҳоси 2 тийин.

МАШИНАДА КИМ ҚАНЧА ПАХТА ТЕРДИ?

Илғор механик-ҳайдовчиларнинг 23 сентябргача машинада терган пахтаси.

ҒАЛАБА РАЙОНИДАН

Григорий Хан — «Ленинград» колхозининг механик-ҳайдовчиси — 17ХВ-1,8 — 116 тонна.

Ўроқбой Нишонов — «Победа» колхозининг механик-ҳайдовчиси — 17ХВ-1,8 — 90 тонна.

Пётр Хан — шу колхоз механик-ҳайдовчиси — 17ХВ-1,8 — 85 тонна.

БЎКА РАЙОНИДАН

«Коммунизм» колхози механик-ҳайдовчилари.

Саидаҳад Саймоқов — 17ХВ-1,8 — 82 тонна.

Пардабой Раҳмонов — 17ХВ-1,8 — 65 тонна.

Ором Ҳасанов — 17ХВ-1,8 — 60 тонна.

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАН

Мўйиддин Парпиев — Охунбобоев номли колхоз механик-ҳайдовчиси — 14ХВ-2,4 — 84 тонна.

БЕКОБОД РАЙОНИДАН

Турсунбой Ғафуров — «Коммунизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси — 14ХВ-2,4 — 60 тонна.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

БРИГАДА МАРРАГА ЕТДИ

ҒАЛАБА. Пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан бошлаган 1-бўлимнинг 3-бригадаси заршунослари Волков совхозида, биринчи бўлиб зафар маррасига етиб келдилар. Ҳар гектар майдондан 32 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиниб, давлатга пахта сотиш йиллик хўжалик плани муддатидан илгари бажарилди.

Маррани барвақт эгаллашда механик-ҳайдовчилар қўшган ҳисса, айниқса салмоқли бўлди. Илғор дала гвардиячиларидан К. Мажидов ва Д. Абдураззоқовларнинг ҳар бири бригада хирмонига 80 тоннадан ошириб дурдона тўкдилар. Улар кунига 8—10 тоннадан пахта термоқдалар.

Бригада аъзолари далалардаги ҳосил чўғини чамалаб кўриб, 4 октябргача гектар ҳисобига яна 18 центнердан «оқ олтин» териб топширишга, ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга қарор қилдилар.

ШОФЁРЛАР ТАШАББУСИ

ТЎЙТЕПА. Шаҳар автотранспорт корхонасининг тажрибали шофёрлари Эргаш Ҳамдамов ва Анатолий Азияновлар ўз ҳамкасбларини йиғим-терим даврида пахтакорларга амалий ёрдам беришга даъват этиб, ватанпарварлик ташаббуси билан чиқдилар. Улар бир машинани икки сменада навбатма-навбат бошқариб, «Партия XXII съезди» колхози чевар теримчилари хирмонга уяётган пахтани пешма-пеш қабул пунктларига етказиб бермоқдалар.

Ташаббускор шофёрларнинг шу кунгача ташиган пахталари 120 тоннадан ошиб кетди. Қалб амри билан пахтазорга отланган бу фидойилар кун сайин иш унумини оширмоқдалар.

ШИФОКОРЛАР НАЗОРАТИДА

ОҚҚЎРҒОН. Шу кеча-кундузда 3 та кўчма амбулатория ходимлари район пахтакорларига тиббий хизмат кўрсатмоқдалар. Медицина фанлари кандидати Шавкат Қосимов бошлиқ амбулатория шифокорлари Навоий номли, Ҳамид Олимжон номли ва «Ленинизм» колхозлари, Тўрабек Худойназаров бошлиқ медицина ходимлари эса С. Сегизбоев номли ва «Оққўрғон» совхозлари пахтазорларида бўлишди.

Кўчма амбулаторияларга жалб этилган шифокорлар орасида тажрибали хирурглар, окулистлар ва бошқа тиббий муолажа усталари бор.

ДАЛАДА САВДО

ЧИНОЗ. Шаҳар матлубот жамияти ташкил этган иккита автолавка ҳар куни далаларга йўл олиб, пахтакорларга савдо хизмати уюштирмоқда. Охунбобоев номли ва «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозлари аъзолари, айниқса, Назим Абладзе мудирлик қилаётган автолавка хизматидан ғоят миннатдор бўлмоқдалар. Автолавкалар шу кунгача 6 минг сўмликдан кўпроқ савдо хизмати кўрсатишди.

Бундан ташқари айрим хўжаликлардаги типовой дала шийпонларида ўндан ортиқ сотувчисиз дўконлар ташкил этилган. Шунингдек, колхоз ва совхозлар территориясидаги озиқ-овқат ҳамда саноат моллари билан савдо қилувчи магазинлар кечқурунлари ишлаб турибди.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 24 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан машинада бир кунда терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

Янгийўл	1,03	23,03	0,68	12,41
Бўка	1,05	22,23	0,80	18,33
Ўрта Чирчиқ	1,11	19,68	1,23	19,36
Оққўрғон	1,03	19,03	0,58	13,16
Ғалаба	1,01	18,83	0,22	17,82
Бекобод	1,01	18,48	0,01	7,63
Пискент	1,02	17,16	0,68	14,05
Чиноз	1,01	16,52	1,02	11,77
Коммунистик	1,02	11,35	0,42	10,15
Область бўйича:	1,02	18,82	0,91	15,50

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОН ЛУБКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

НАВБАТ — МАЖБУРИЯТГА

Ўрта Чирчиқ райони лубкорлари давлатга каноп топшириш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилган Ўрта Чирчиқ райони лубкорлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. 4100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 177,1 центнердан ҳосил олиниб, давлатга 72612 тонна каноп топширилди.

Район лубкорларининг бу ютуғига Охунбобоев номли колхоз 16661 тонна, Ленин номли колхоз 5291 тонна, Свердлов номли колхоз 4604 тонна, «Коммунизм» колхози 3158 тонналик хирмонлари билан баракали ҳисса қўшдилар. Энгельс номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Кан О Нам бошлиқ бригадаси ҳам шу кунгача давлатга 1230 тонна юқори сортли каноп ҳосили топшириб, умумий хирмонга барака киритдилар. Бригадада ҳосилдорлик 246 центнердан ошди.

Бу йилги мавсумда Охунбобоев номли колхоз лубкорлари каноп ўримини уюшқоқлик билан ўтказиш ва ҳосилни қисқа муддатларда нобуд қилмай йиғиштириб олишда барча хўжаликларга намуна бўлдилар. 700 гектар майдондаги канопдан камида 200 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олган хўжалик меҳнаткашлари 25 иш кунидаёқ ҳосилдорликни 238 центнерга етказиб, зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини анча ортиғи билан адо этдилар.

Колхозда канопни эрта ва қулай муддатларда экиш, агротехник ишловини маромида ўтказиш ва етиштирилган ҳосилни барвақт йиғиштириб олиш борасида катта тажриба тўплаган бригадалар йил сайин кўпайиб боряпти. Уларнинг илғор иш тажрибалари кенг оммалаштирилмоқда. Айниқса, Эркин Каримов бошлиқ бригада лубкорлари мўл ҳосил етиштиришнинг ҳаддини олишган. Бу йил ҳам улар илғорликни қўлдан бермадилар. 52 гектар майдондан жами 1400 тонна каноп ўриб-йиғиб олиниб, йиллик план 147 процент қилиб адо этилди. Ҳосилдорлик эса 275 центнердан ошиб кетди.

Турғун Эгамбердиев ва Ўринбек Мирзабековлар раҳбарлик қилаётган бригадаларнинг коллективлари ҳам гектар ҳисобига 247—260 центнердан хирмон кўтариб, мусобақа пешқадамлари сафидан ўрин олдилар.

Район хўжаликларида давлатга каноп топшириш давом этмоқда. Лубкорлар тез кунлар ичида қолган ҳосилни ҳам қабул пунктларига етказиб бериб, ҳосилдорликни 190 центнерга, ялпи маҳсулотни эса 76 минг тоннага етказиш юзасидан қўшимча мажбурият қабул қилдилар.

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ

Қишлоқ меҳнаткашларининг КПСС XXVI съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида қабул қилинган мажбуриятларни сўзсиз бажариш учун социалистик мусобақаси чинакам ташаббускорлари бўлиш-оммавий ахборот воситалари ходимларининг фахрли бурчидир. 24 сентябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган матбуот конференциясида пахта йиғим-терим кампаниясининг ҳозирги масъулиятли даврида республика журналистларининг конкрет вазифалари тўғрисида гап борди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири Т. Г. Зинин матбуот, телевидение ва радио ходимлари ҳузурида нутқ сўзладилар.

Қишлоқ меҳнаткашларининг куч-ғайратини бу йилнинг оғир шароитларида етиштирилган мўл пахта ҳосилини тезроқ йиғиб-териб олишга сафарбар этишда партия ташкилотларига амалий ёрдам бериш — журналистларнинг муҳим вазифаси эканлиги конференцияда таъкидлаб ўтилди. Одамларни меҳнат жасоратига, ҳар бир район, ҳар бир хўжалик, ҳар бир бригадани йиғим-теримда юксак суръатларга эришишга чорловчи жанговар материаллар зарур.

Тошкент технологиясини амалда жорий этиш, мавжуд барча машина-механизмлардан ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш пахтанинг юқори сифатли бўлишини таъминлаш ва пахтанинг нес-нобуд бўлишига йўл қўймаслик, илғор тажрибани кенг пропаганда қилиш, пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, мусобақанинг барча маънавий ва моддий омилларидан моҳирлик билан фойдаланиш, йиғим-терим ишларини ташкил этишда бепарволик ҳолларига қарши қаттиқ кураш олиб бориш— журналистлар катта эътибор бериши лозим бўлган мавзулардир.

(ЎзТАГ).

ҒОЛИБЛАРНИ ҚУТЛАЙМИЗ, ШАРАФЛАЙМИЗ!

Тўлқин Бекпўлатов бошлиқ бригада аъзолари «Партия XXII съезди» колхозидагина эмас, балки Оққўрғон районида ҳам биринчилар қатори йиллик планни бажардилар.

45 гектар ернинг ҳар гектаридан 32,5 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Илғор бригада коллективи ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш учун курашни давом эттирмоқда.

Суратларда: (чапда) бригада бошлиғи Т. Бекпўлатов; колхоз раиси С. Ғоипов ғолиб бригадага кўчма Қизил байроқ топширмоқда.

П. Эргашев фотолари.

• ҲАР ҚАНДАЙ ОБ-ҲАВО ШАРОИТИДА ҲАМ СУРЪАТНИ БЎШАШТИРМАЙЛИК! • БАРЧА ТЕРИМ АГРЕГАТЛАРИНИНГ ТЎЛА ҚУВВАТ БИЛАН ИШЛАШИГА ЭРИШАЙЛИК! • ЙИҒИМ-ТЕРИМДА УЮШҚОҚЛИК ВА ТАШКИЛОТЧИЛИКНИ ЯНАДА КУЧАЙТИРАЙЛИК! • ҲАММАМИЗНИНГ ЎРНИМИЗ — ДАЛАДА!

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКОга мукофот топширилди

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 24 сентябрь куни Кремлда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари К. У. Черненкога Ленин ордени ва иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медалини топширди.

Мукофотни топшириш маросимида М. С. Горбачев, В. В. Гришин, М. А. Суслов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, Б. Н. Пономарёв, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. В. Русаков ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг аъзолари А. М. Александров, А. К. Антонов, И. В. Архипов, К. М. Боголюбов, И. И. Бодюл, Б. П. Бугаев, В. Э. Димшиц, Л. М. Замятин, К. Ф. Катушев, В. Н. Макеев, Н. В. Мартинов, З. Н. Нуриев, Г. С. Павлов, О. Б. Рахманин, Л. В. Смирнов, М. С. Смиртюков, Н. В. Тализин, С. К. Цвигун, Г. Э. Цуканов, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат М. П. Георгадзе, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзолари С. А. Лосев, Б. П. Яковлев ва бошқа ўртоқлар ҳам ҳозир бўлдилар.

Мукофотни топшириш вақтида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз Константин Устинович!

Сени, партиямиз ва давлатимизнинг таниқли арбобини етмиш ёшга тўлишинг ва Ленин ордени ҳамда иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали билан мукофотланишинг билан чин кўнгилдан қизғин табриклайман.

Бу — Сенинг Коммунистик партиямиз ва Совет давлатимиз олдидаги буюк хизматларингни муносиб равишда тақдирлашдир.

Эллик йил муқаддам сени партияга қабул қилган эдилар. Сен шу йиллар мобайнида муштарак коммунистик ишимизга фидокорона хизмат қилиш намуналарини кўрсатиб келмоқдасан.

Партия амри билан менга кўп йиллар мобайнида сен билан биргаликда партия ва давлат ишининг масъулиятли участкаларида меҳнат қилишга тўғри келди.

Сенинг сезгир ва меҳрибон эканлигингни, чексиз фидокорлик билан ишлашингни ҳаммамиз яхши биламиз ва қадрлаймиз. Биринчи қарашда жуда муҳим бўлиб кўринмаган нарсалар тўғрисида ҳам гап борганида бирон нарсани эсдан чиқариб қўйганингни ҳеч эслай олмайман.

Сен тиниб-тинчимас одамсан, албатта. Мамлакат учун, меҳнаткашлар учун кўпроқ ва яхшироқ ишлашни доим ўйлаганингдагина ана шу тиниб-тинчимаслик яхши хусусиятдир. Коммунист худди шундай бўлиши керак.

Мен қуруқ гапларни яхши кўрмаслигингни биламан. Сен КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари каби юксак лавозимда партия ўзингга топширган ишни ишчанлик билан пухта бажариб келмоқдасан ва буни ижодий, дадил ёндошиш билан бирга қўшиб олиб бормоқдасан. Бу ҳам коммунистик фазилатдир.

Константин Устинович, сен бундан буён ҳам худди шундай актив, зўр ғайрат ва жўшқинлик билан ишлашингга аминман.

Константин Устинович, биз ҳаммамиз, сенинг дўстларинг сенга сиҳат-саломатлик, партия ва мамлакат учун жуда зарур бўлган масъулиятли фаолиятингда янги катта муваффақиятлар тилаймиз.

СССР Олий Совети Президиумининг фармонини ўқиб беришга ижозат бергайсиз.

«Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун ҳамда туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Константин Устинович Черненко Ленин ордени ҳамда иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали билан мукофотлансин ва қаҳрамоннинг юртида унинг бюсти ўрнатилсин».

* * *

Ўртоқ К. У. Черненко жавоб нутқи сўзлади.

К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Азиз Леонид Ильич!

Азиз ўртоқлар!

Ҳаётимнинг ҳозирги завқли, тантанали пайтида аввало, менга эътибор қилганликлари учун, камтарона меҳнатимга бу қадар юксак баҳо берганликлари учун партия Марказий Комитетига, Сиёсий бюрога, СССР Олий Совети Президиумига, азиз Леонид Ильич, Сизга чин кўнгилдан, самимий миннатдорчилик изҳор қилишни истайман.

Леонид Ильич, Сиз ўз нутқингизда бирга ишлаган пайтларимизни эслатиб ўтдингиз. Эзгу хотирангиз учун Сизга раҳмат.

Мен биргаликда ишлаган йилларни ҳаётимдаги энг бахтли, энг ёрқин ва энг самарали йиллар, деб ҳисоблайман.

Сиз билан биргаликда бажарган ишларимиз ҳаётнинг буюк мактаби, том маъноси билан донолик ва партиявийлик мактабидир.

Амалий ишда ҳар бир киши каби менга ҳам ҳал этиш учун оқилона йўл топиш лозим бўлган вазифаларга дуч келишга тўғри келган эди. Бундай пайтларда Ленин назарияси, ленинча партиявийлик принциплари, кишиларнинг ўй-фикри ва уларнинг орзу-тилаклари, партия ўзининг шонли йўлида тўплаган тажриба мен учун тўғри компас бўлиб хизмат қилди. Шу билан бирга мен ҳамиша партия сафидаги ўртоқларимнинг мустаҳкам ёрдамини ва Леонид Ильич, Сизнинг доимий мададингизни ҳис этиб келдим.

Шу боисдан мен ана шу олий мукофотни ва менинг шаънимга айтилган эзгу сўзларни партиямиз Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси шаънига қабул қиламан.

Леонид Ильич, бу мукофотларни шахсан Сизнинг қўлингиздан, Ленин ишининг атоқли давомчиси, улуғ меҳнаткаш ва халқ бахт-саодати учун, планетамизда тинчлик учун буюк курашчи қўлидан олаётганим мукофотларни топшириш пайтига зўр тантанали руҳ бахш этади. Сизнинг ана шу инсонпарварлик фаолиятингизда қатнашиш — мен учун ҳам бурч, ҳам шон-шараф, ҳам вазифадир.

Мен КПСС XXVI съездининг қарорларини амалга ошириш соҳасида Марказий Комитет Сиёсий бюроси томонидан қилинаётган буюк ишни кўриб туриш ва бу ишда қатнашиш имкониятига эга бўлишимдан бахтиёрман.

Менинг бутун куч-ғайратимни партиямиз, халқимиз рўёбга чиқариш учун зўр маҳорат ва илҳом билан курашаётган коммунистик ғояларга хизмат қилиш учун бағишлашдан бошқа ҳеч қандай истагим йўқ.

Леонид Ильич, мукофотни қабул қилиб олар эканман, Сизга, барча ўртоқларим ва дўстларимга партиянинг, унинг Марказий Комитетининг буюк ишончини оқлаш учун бундан буён ҳам ҳаракат қиламан, деб ваъда бераман.

Ўртоқлар, сизларга раҳмат.

* * *

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари ўртоқ К. У. Черненкони юксак мукофот билан самимий табрикладилар. Улар унга сиҳат-саломатлик, совет халқи ва социалистик Ватаннинг бахт-саодати йўлидаги фаолиятида янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

(ТАСС).

ТАШКИЛОТЧИ ВА ТАРБИЯЧИ БЎЛАЙЛИК

Ўтган бир йил ичида «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози коммунистлари кўпгина қийинчиликларни енгиб, коллектив олдида турган катта вазифалар муваффақиятли ҳал этилишига муносиб ҳисса қўшдилар. Ҳар гектар ердан ўртача 40 центнердан пахта ҳосили кўтарилди ва давлатга 16 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» топширилиб, бу соҳадаги план 105 процентга адо этилди.

Чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари бўйича ҳам дуруст кўрсаткичлар қўлга киритилди. Эришилган ютуқларга совхоз марказий бошқармаси цех партия ташкилоти ҳам муносиб ҳисса қўшди.

Марказий бошқарма цех партия ташкилоти ўз теварагига хўжаликда меҳнат қилаётган барча бош мутахассисларни, раҳбар ходимларни, хизматчиларни бирлаштирган. Белгиланган режаларни амалга оширишда улар зиммасидаги масъулият алоҳидадир.

— Коммунистларни жой-жойига қўйиш, — деди цех партия ташкилоти ҳисобот-сайлов йиғилишида доклад қилган партия бюроси секретари А. В. Лапшинова, — хўжалик фаолиятида бениҳоя муҳим роль ўйнайди. Ташкилотимиз ҳисобида турган 36 коммунистнинг 80 проценти бевосита ишлаб чиқариш учун жавоб беради. Етти коммунистимиз бош мутахассис, 20 киши хизматчи, 4 киши партия, совет ва комсомол ходимлари, 5 киши эса пенсионерлардир. Ҳисобот даврида ҳар бир партия аъзоси фидокорона меҳнат намунасини кўрсатишга, илғор тажрибани кенг ёйишга, ҳақиқий ташкилотчи бўлишга, коллективда ижодий муҳитни вужудга келтиришга ўз ҳиссасини қўшиш учун ҳаракат қилди. Улар орасида етти йилдан бери хўжаликка бошчилик қилиб келаётган С. П. Зокиров хизматини алоҳида кўрсатиш лозим. Совхоз йилдан-йилга ишлаб чиқариш кўрсаткичларини юксалтириб бораётганлигида унинг ҳиссаси катта.

Оддий коммунистлардан Э. И. Катаманов, С. Билолов, М. Падишевлар ҳам ўзларига берилган партиявий топшириқларни виждонан бажармоқдалар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Марказий бошқарма цех партия ташкилоти ҳисобот-сайлов йиғилишида бажарилган ишларга принципиал, танқидий баҳо берилди. Йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар докладчининг сўзини тўлдириб, бошқарма коллективи ўтган бир йил ичида қатор камчиликларга ҳам йўл қўйганлигини рўй-рост очиб ташладилар. Жумладан, ўтган йилги ҳисобот-сайлов йиғилишида совхозда қурилиш ишлари жуда суст бораётганлиги, болалар боғчасини иситиш кўнгилдагидек эмаслиги, совхоз меҳнаткашларининг бўш вақтларини мароқли ўтказиш борасида ҳали кўпгина иш қилиш зарурлиги уқтирилган эди. Афсуски, ўтган йилги йиғилиш қарори тўла амалга оширилмади.

Цех партия ташкилоти, — деди инженер-ирригатор Т. Исоқов, — ҳанузгача аҳолини сув билан тўла таъминлаш масаласини ижобий ҳал қилиш учун зарур чораларни кўрмаяпти.

— Қозонхона ҳам ҳамон ишламаяпти, — деди қурилиш бўйича техника назоратчиси Қ. Алиев. — Уни ремонт қилиб бериш 64-кўчма механизациялашган колонна қурувчилари зиммасида эди. Лекин кўчма колонна ишларни ўлда-жўлда қолдирмоқда. Бу борада ҳам жиддий чораларни кўриш, кўчма колонна хўжаликдаги бошқа муҳим объектлар қурилишини жадаллаштиришга йўналтирилган тадбирларни амалга ошириши лозим.

Ҳисобот даврида ташкилий-партиявий ишлар анча яхшиланди. Тўрт киши партияга қабул қилинди. Ёш коммунистлар билан ишлаш учун махсус мактаблар ташкил этилди. Лекин бу соҳада ҳам камчиликлар йўқ эмас. Йиғилишда сўзга чиққан коммунистлар партия йиғилишлари жанговарлигини ошириш, интизомни мустаҳкамлаш, партия ишига сиёсий жиҳатдан етук, халқ хўжалигининг актив мутахассисларини жалб этиш тўғрисида қимматли таклифларни ўртага ташладилар. Партия ўқуви системасини ҳам янада такомиллаштириш лозим. Ҳозир хўжаликда ёш коммунистлар мактабидан ташқари марксизм-ленинизм асослари мактаби, назарий ва методик семинарлар, марксизм-ленинизм университети мавжуд. Уларда коммунистларнинг тўла иштирокини таъминлаш лозим.

Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида совхоз меҳнаткашлари олдида катта вазифалар турипти. Улар шу йилнинг ўзида Ватанга 18 минг тонна «оқ олтин» топширишга, ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга сўз берганлар. Пигим-терим авж олган айни кунларда коммунистлар хўжалик коллективи олдида турган вазифа шараф билан адо этилиши учун бор билим ва кучларини ишга солмоқдалар.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида қабул қилинган қарорда мавжуд камчиликларни қисқа муддат ичида бартараф этиш, меҳнаткашлар эътиборини ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли бажаришга қаратиш юзасидан конкрет вазифалар белгиланди.

А. АБДУЛЛАЕВ,
Ғалаба районн.

ХАЛҚ АМАЛИЙ САНЪАТИ УСТАЛАРИ

*

РЕСПУБЛИКАМИЗ халқ амалий санъати кейинги йилларда ҳар қачонгидан ҳам камол топмоқда. Унинг тараққиётига қўли гул ижодкорлар, усталар сулоласи ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Суратда: ака-ука Абдуқодир (чапда) ва Абдурашид Раҳимовлар гул қолипларини кўздан кечирмоқдалар.

Ҳ Мирзакаримов фотоси.

*

ЧИТГАР

Қайси бир ўзбек хонадонига кирманг, уй тўрига осиб қўйилган сўзана-ю, гулкўрпа, чойшабу, зардеворларга кўзингиз тушади. Халқимизнинг бу миллий буюмларга бўлган талаби ҳозирги кунда ҳам ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ. Бундай буюмларни яратиш билан уста читгарлар шуғулланишади.

...Тошкентнинг Эски шаҳар даҳасида читгар Абдураим устани танимайдиган одам кам топиларди. Унинг олдига узоқ-яқиндан келувчи буюртмачиларнинг кети узилмасди. Газламага гул босишнинг ҳақиқий устаси ижодида 30-йиллар камолот даври бўлди. Халқ устасининг 1937 йил Парижда жаҳон халқаро кўргазмасида юксак мукофотга сазовор бўлганлиги фикримизнинг далилидир.

50-йилларга келиб республикамизда саноатнинг гуркираб ривожланиши билан машаққатли меҳнат, кўп чиқим талаб қиладиган бу соҳага талаб бирмунча сусайди. Узоқ ўтмишдан то ҳозирги кунгача етиб келган халқ амалий санъати ўз тараққиётида юксалиш босқичларини ҳам, пасайиш босқичларини ҳам босиб ўтди. Лекин бутунлай йўқолиб кетмади, авлодлардан авлодларга етказилди.

Республикада халқ амалий санъатини сақлаб қолиш ва уни ривожлантириш, халқ усталарининг ижодкорлигини юксалтириш учун партия ва ҳукумат ғамхўрлик кўрсатди. 1977 йил Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Республикада халқ манзаравий-амалий санъатининг аҳволи ва уни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди. Шундан кейин халқ усталарини рўёбга чиқариш, уларни бадиий фонд билан ҳамкорликка жалб қилиш, ноёб ва камтиражли асарлар яратиш юзасидан шартномалар тузиш, улар ясаган буюмларни бадиий салонлар ва Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг магазинлари орқали реализация қилиш ишлари бирмунча яхшиланди.

— Ушбу қарорга мувофиқ 1978 йили Ўзбекистон Рассомлар союзи бадиий фонди ҳузурида Халқ амалий санъати усталари уюшмаси тузилди, — дейди бирлашма бош директори Шохалил Шоёқубов,—«Усто» уюшмасига халқ амалий санъатининг 14 соҳаси— ғиламдўзлик, наққошлик, кандакорлик, гул босиш, кулолчилик каби соҳалар бўйича усталар жалб қилинди.

Уюшма ташаббуси билан Раҳимовлар хонадонида читгарлик қайта йўлга қўйилди. Уста Абдураим отанинг ишини набиралар—ака-ука Абдуқодир ва Абдурашид давом эттиришди. Келинлар—Руҳинисо ва Маҳфузалар уларга кўмаклашишди.

Аввалига ёш усталарнинг ишлари бироз юришмагандек бўлди. Маҳсулот кўплаб чиқитга чиқди, сифати ҳам кўнгилдагидек эмасди. Лекин қийинчиликлар уларнинг иродасини бука олмади. Бободан мерос қолган ёғоч гул қолипларнинг ёнига янги ихтиро қилинган резина қопламали қолиплар қўшилди. Бунда Абдурашиднинг рассомлик ҳунари қўл келди. Табиий бўёқларнинг сифати яхшиланди, турлари кўпайди, дастгоҳлар мураккаблашди. Бу ишларни йўлга қўйишда отаси—уста Абдумўминнинг дўсти ва ҳамкасби Муҳиддин Раҳимов ёшларга кўмаклашди.

Ёш усталар энг яхши анъаналарни сақлаб қолиш билан бирга замонавий ўзбек миллий услубида турли нақшли буюмлар яратишмоқда. Бўз ва лавсанга босилган ой, қалампир нусхали, ўсимлик гуллари, турли геометрик шаклли нақшлар билан безатилган дастурхон ва палаклар, сочиқ ва салфеткалар—читгар Раҳимовлар изланишларининг маҳсулидир.

Уста Раҳимовлар ишлаб чиқараётган бадиий буюмлар кўргазмаларда, музейларда муваффақият билан намойиш қилинмоқда. Улар 1979, 1981 йилларда Бутуниттифоқ халқ амалий санъати кўргазмасининг дипломи билан тақдирланди. Шунингдек, бу маҳсулотлар жаҳон бозорида ҳам кўпчиликка манзур бўлмоқда. Жумладан, Швеция, Бельгия, Франция каби мамлакатларда намойиш қилинган буюмлар мухлислар эътиборини қозонди.

Ҳозирги кунда улар республикамиздаги музейлар, бадиий салонлар, бадиий буюмлар магазинларига маҳсулот етказиб бермоқдалар.

—Биз асосан бирлашма буюртмаси асосида ишлаймиз,— дейди Абдурашид Раҳимов. — Шу кунларда шахсий буюртмалар асосида хотин-қизлар учун урф бўлган бўз ва чит кўйлакларга гул босяпмиз. Уларга талаб кун сайин ортмоқда.

Қўли гул усталар яратаётган буюмларни кўздан кечирар экансиз, уларни ҳаққоний равишда ноёб санъат асари дегингиз келади. Йиллар ўтса ҳам ўз гўзаллигини йўқотмайдиган сержило нақшларни кўриб, кўзингиз қувнайди.

Халқ амалий санъатининг бебаҳо дурдоналарини яратиш ишқи уста Раҳимовларни камолот сари ундамоқда. Уста ҳунармандларнинг кўп асрлик тажрибаси асосида ҳозирги совет кишисининг дидига мос бўлган ноёб бадиий буюмлар яратиш—уларнинг эзгу орзуси.

А. БОЗОРБОЕВА.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

БЎШ ЕРЛАР ДАЛАГА АЙЛАНДИ

Мирзачўлдаги «Москва» совхозининг пахта майдони юз гектар кенгайтирилди. Ҳосил бундан бир йил муқаддам қишлоқ хўжалик экинлари етиштириш учун ноқулай деб ҳисобланган ерларда олинди. Мелиораторлар ва деҳқонларнинг меҳнатдаги ҳамкорлиги даштни ўзлаштиришга ёрдам берди.

«Сирдарьяводстрой» трести кўчма механизациялашган колоннасининг бу йилги мажбуриятида скреперчилар бригадаси қўшимча топшириқни бажариш кўзда тутилган эди.

Мелиораторлар сингари пахтакорлар ҳам яхши меҳнат қилишди. Улар ерга уруғ солдилар, уч кунда экишни тугатдилар, ёз мобайнида жўякларга етти марта ишлов бердилар.

Биргаликдаги иш самаралари майдонларда ҳозирданоқ кўриниб турибди: Мутахассисларнинг фикрича, бу далалардан камида ҳар гектар ердан ўттиз центнердан пахта олиш кутилади.

В. ГЛАДИЛОВ.

МАҲАЛЛАДА ИНСТИТУТ ПУНКТИ

Область марказидаги «Дўстлик» маҳалласида Андижон медицина институти маслаҳат пункти ташкил этилди. Бу пункт маҳалла аҳолисини оталиққа олганлиги аҳоли ўртасида профилактика ишларини муваффақиятли олиб бориш, илмий-тадқиқотлар ўтказиш, медицина билимларини пропаганда қилишга ёрдам беради. Медиклар маҳаллада намунали кўча, уй деган номларни олиш учун мусобақани ташкил этишга кўмаклашдилар.

ХУШХАБАРЛАР

Усмон Юсупов районидаги Автономов номли қўриқ совхозининг пахтакорлари менюсига балиқ таомлари қўшилди. Хўжалик ўзининг ярим гектарли кўлидан балиқ олади. Бу ерда оқ амур, дўнгбош, зоғора балиқ етиштирилмоқда. Усмон Юсупов районидаги қўшни пахтачилик хўжаликлари — 10, 21, 22-совхозларда ҳам ҳовузлар пайдо бўлди.

* * *

Автоматлар озуқа тайёрлайди. Андижон областининг Ленинскдаги нон маҳсулотлари комбинатида омихта ем тайёрлайдиган автомат линия ишга туширилди. Оператор машина «хотирасига» рецептни солиш кифоя, автоматлар озуқа аралашмаларига кирувчи моддаларнинг зарур миқдорини ниҳоятда аниқ ўлчаб солади.

* * *

Бойсун районидаги совхозларнинг тоғли яйловларига кўп километрли қувур ариқ ўтказилди. Бу магистрал Қайроқсой булоғидан бошланиб, довондан ошиб, 525 метр баландликка тикка кўтарилади. Қувур ариқ йигирма минг гектар яйловни суғориш имконини беради. Бу яйловлар 8 минг бош қўй ва эчкини боқишга мўлжалланган. Тоғли Бойсун қувур ариғининг иккинчи навбатини қуриш лойиҳаси тайёрлаб қўйилди.

(ЎзТАГ).

ВДНХНИНГ ОЛТИН МЕДАЛИ

Яқинда Ватанимиз пойтахти Москвадан Бутуниттифоқ газ илмий-текшириш институтининг Ўрта Осиё филиалига хушхабар келди. Тошкентлик олимларнинг яратган газ горелкалари Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг олтин медали билан тақдирланди.

Янги қурилма аввалгиларига нисбатан қатор қулайликларга эга ва тежамли. Яна бир афзаллиги атмосферага чиқиб кетадиган азот оксидларини 1,5—2 мартагача камайтиради. Мазкур горелка конструкцияси техника фанлари кандидати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ихтирочи Зоҳид Толибжонов раҳбарлигида бажарилиб, Душанбе ТЭЦидаги еттита қозон қурилмаларида қўллаnila бошлади ва йилига бир миллион сўмликдан кўп иқтисодий самара беради.

Б. СОЛИҲОВ.

Тошкент тажриба пиллакашлик фабрикасининг илғор ишчиси Муаззам Муҳсимова фақат сифатли маҳсулот тайёрлаш билан бирга смена топшириқларини 140—150 процентга етказиб адо этмоқда. Суратда: М. Муҳсимова иш устида.

В. Сироткин фотоси.

ВЕТЕРАН МУРАББИЙ

Дўппи цехининг илғор ишчиси Ҳабиба Қосимовани аввалари тажрибали чевар, мураббийчилик ҳаракатининг актив қатнашчиси сифатида яхши танишарди. Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг кўпгина ёш ишчилари дастлабки сабоқларини айнан шу мураббийдан олганликлари билан фахрланиб юрадилар. Ҳозирнинг ўзида фабрикада Ҳ. Қосимованинг 20 дан ортиқ шогирди илғорларга тенглашиб, баракали меҳнат қилиб келмоқда.

Республикамиз ўн беш ишлаб чиқариш илғори бошлаб берган ташаббусга ветеран ишчи биринчилар қатори қўшилди. Ҳабиба Қосимова ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, шахсий беш йилликни 3,5 йилда уддалаш мажбуриятини қабул қилди. Шундан сўнг янги резервларни ишга солиб, смена кўрсаткичларини янада юксалтиришга киришди.

—Биринчи ярим йилликка якун ясалганда мажбурият сўзсиз бажарилиши мумкин эканлигига тўла ишонч ҳосил қилдим, —дейди Ҳ. Қосимова. —Олти ойлик планимни 200 процентдан ошириб бажардим. Шундан сўнг кўплаб ишлаб чиқариш илғорлари ҳам бу ташаббусга қўшилиб, шахсий беш йиллик топшириқларни муддатидан илгари бажаришга қарор қилдилар. Мен ўз ютуқларимдан эмас, балки бу ташаббус кенг қулоч ёяётганлигидан хурсанд бўлдим.

Ветеран айтгандек ташаббус издошлари сафи кенгаймоқда. Комсомол - ёшлар бригадаси бошлиғи А. Пўлатов, Ҳ Розаев, А. Обидов сингари ишчилар ҳам беш йилликни муддатидан илгари бажариш мажбурияти асосида иш олиб бормоқдалар. Издошларнинг сардори эса айни пайтда 1982 йилнинг июль ойи ҳисобига маҳсулот топширяпти.

Л. РАҲМОНОВ.

«ҚИЗИЛ тонг» тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили планини муддатидан илгари бажариш учун зарбдор меҳнат қиляпти. Пешқадам бичиқчи Фарида Қўшмуродова шахсий меҳнат беллашувида олдинги сафда бормоқда. У смена топшириқларини мунтазам 130—140 процентга етказиб бажаряпти.

И. Шоннғомов фотоси.

ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

КОММУНИСТИК АХЛОҚ:

Совет Иттифоқи коммунистик партияси Совет ҳокимияти барпо этилгандан бошлаб ҳозиргача совет халқини коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялашга катта эътибор бериб келди ва эндиликда эса бу ишни коммунизм қурилиши ишининг учта бош вазифасининг бири сифатида ҳисобламоқда. КПСС XXV съездида шахснинг актив ҳаётий мавқеини тарбиялаш — ахлоқ тарбиясининг вазифаси эканлиги, унга комплекс ёндошиш, яъни ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқ тарбиялари бирлигини меҳнаткашлар ҳар хил гуруҳларининг айрим асосий хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда олиб бориш лозимлиги уқтириб ўтилди.

КПСС XXVI съезди эса ахлоқ тарбияси негизида партиянинг ижтимоий сиёсати юқори савияда турмоғи ва бу тарбия процесси меҳнат коллективлари шароитида конкрет олиб борилмоғи лозимлигини алоҳида таъкидлади. Бу хусусда КПСС XXVI съезди коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодексини меҳнат коллективлари шароитига мослаштириб олиб бориш учун «Коллектив ахлоқ кодекслари», «Ишчи шарафи кодекслари»ни пропаганда қилиш ва уларни меҳнаткашлар ахлоқ онги ва хулқ-атворига сингдиришни асосий вазифалардан бири қилиб қўйди.

Социализмнинг жаҳоншумул—тарихий ғалабаларидан бири — социалистик типдаги шахс — Совет кишисининг вужудга келишидир. Унинг ахлоқий принциплари аввало Ватан манфаатлари йўлида меҳнат қилиш, В. И. Ленин ибораси билан айтганда «коммунизм талабига жавоб берадиган даражада ҳаракат қилаётганлигида» (В. И. Ленин. Тўла асарлар тўплами, 41, б. 302) акс этмоқда.

Тарихан қисқа вақт ичида қандай куч мамлакатни гуркиратиб ўстирди, совет кишисининг қиёфаси, фикри ва ҳаракатини қайта ўзгартирди деган саволга жавоб фақат битта бўлиши мумкин: бундай куч бизнинг совет тузумимиз, бизнинг шонли ленинчи партиямиздир. «Совет кишиси — бу ҳалол меҳнаткаш, юксак сиёсий маданиятга эга инсон, ватанпарвар ва интернационалистдир. Уни партия, мамлакатимизнинг қаҳрамонона тарихи, бутун тузумимиз тарбиялаб етиштирди. У янги дунё бунёдкори сифатида ғайрат-шижоат билан яшамоқда. Бу — янги инсонни камол топтириш билан боғлиқ бўлган ҳамма масалаларни ҳал этиб бўлдик, деган гап эмас. Олдимизда бу соҳада ҳали кўп вазифалар бор. Социал-иқтисодий сиёсатнинг мустаҳкам негизига асосланган тақдирдагина тарбия муваффақият келтириши мумкин», — деб таъкидлади Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида.

Тарбиялаш процесси ахлоқ нормаларини шахснинг ички эътиқодига айлантиришни тақозо қилади. Шундай экан, ахлоқ тарбияси тарбияланувчига мумкин бўлган одоб ва хулқ-атвор тўғрисида зарур бўлган ахборот, билим бермоғи лозим. Ахлоқ нормаларини ўзлаштириш эса кишиларнинг кундалик ўзаро муносабатлари жараёнида стихияли, тарбияланувчининг ахлоқ нормаларини танлаб олиши жараёнида амалга ошади. Ахлоқ тарбияси эса бу процессни аниқ мақсадга йўналтириб, этика маълумоти ёрдамида системали тус бериб боради. Бироқ этика маълумоти самарадорлигининг икки шартини ҳисобга олмоқ зарур: биринчиси, этика билими юқори малакада берилмоғи зарур, иккинчиси, этика маълумоти тарбиялаш таъсирининг бошқа воситалари билан, яъни лекциялар, ахлоқ темалари бўйича суҳбатлар билан қўшиб олиб борилганда, қачонки яхши одоб ва ахлоқ мақталиб, ёмони эса нафратга учраб турганда ва улар мужассамлиги ҳаракатда намоён бўлганда охирги натижага эришиш мумкин.

Тарбия процессини ташкил этишда системалиликка эришмоқ зарур, яъни ахлоқ ва одоб тарбияси узлуксиз бўлмоғи лозим. Ўқтин-ўқтин ўтказиладиган тадбирлар — системалилик антиподлари сифатида ахлоқ тарбиясига катта зарар етказади. Системалилик фақатгина доимийликни таъминлаш эмас, балки оддий формалардан мураккаб формаларга ўтиш, одамларда иродани, бошланган ишни охирига етказиш сифатини тарбиялашни тақозо этади.

Коммунистик ахлоқ нормалари ва принципларини билиш ва тушуниш ҳали инсоннинг юқори ахлоқли хулқ-атворининг гарантияси эмас, шунинг учун ҳам бу ҳолат ахлоқ тарбиясининг биринчи даврини ташкил этади. Кейинги энг муҳим давр — тарбияланувчининг коммунистик ахлоқ нормаларига муносабати, энг муҳими ахлоқ нормаларининг шахс ахлоқ-психологик йўналиши билан мос тушишидадир. Ахлоқ тарбиясининг учинчи даврида шахснинг ахлоқ нормалари ва принципларига хайрихоҳлиги янги сифатга айланади, яъни қабул қилинган ахлоқ норма ва принципларига шахс эргаша бошлайди.

Шахс ахлоқининг вужудга келиши ва унинг ахлоқ активлигининг шаклланишини уч даврга бўлиш мумкин. Биринчи даври — мактабгача катта ёшдаги ва кичик мактаб ёшидаги даврда ахлоқнинг умум инсоний минимумини ташкил қилувчи оддий нормалар, яъни шахснинг ахлоқ фундаменти вужудга келади. Бу нормалар инсон яшаши, кундалик турмуши учун зарур бўлган нормалардир. Бу даврда энг муҳими болаларни коллективизм руҳида ҳамда яхшилик учун хурсанд бўлиш ва нотўғри хатти-ҳаракатлар учун ачиниш қобилиятини тарбиялаш зарур. Бу процесс ҳали унчалик тараққий этмаган ирода, онгнинг юқори даражадаги итоаткорлиги билан иккинчи томондан одоб соҳасида бировларнинг юриш-туришига тақлид қилиш ва обрўсига интилиш, ҳар бир яхши нарса учун илиқ сўз эшитиш, бошқаларнинг норозилигидан қўрқиш каби хусусиятлар билан ажралиб туради. Лекин бу болада мажбуриятни ҳис этиш, виждонли бўлиб ўсиш каби ҳислатларни тарбиялаш мумкин эмас деган нарса эмас. Аксинча бу ҳислатлар эндигина куртаклай бошлайди. Мактаб ёшидаги болалардаги кучли ҳиссиёт қобилияти уларни ахлоқнинг элементар нормаларига ўргатиш учун асосий омилдир.

Иккинчи давр — ўрта ва катта синф ёшидаги болаларнинг ахлоқ тарбияси асосан икки соҳани ўз ичига қамраб олади: биринчиси, шахс онгига ахлоқнинг оддий нормаларидан фарқ қилувчи мураккаб нормаларни сингдириб борилса, иккинчиси, ахлоқий онгнинг синфий йўналиши шакллантириб борилади. Иккинчи даврнинг охирида шахс ахлоқ жиҳатидан асосан шаклланиб бўлади. Лекин бу шахс ахлоқий онгини такомиллаштиришни тўхтатиш деган гап эмас, аксинча, шундан кейин унинг учинчи даври — шахс ахлоқига янгича таъсир этиш ишларини тақозо қилади. Бу даврнинг асосий хусусияти шундаки, бу пайтда шахс турмуш тарзининг у ёки бу турини танлаш зарурати олдида туради ва унинг ахлоқ таассуротлари ва тушунчаларини дунёқараш даражасигача шакллантирмоқ лозим.

Ахлоқий онгнинг дунёқараш даражаси ёки дунёқараш аспектини қандай тасаввур қилиш мумкин? Дунёқараш туркумлари ижтимоий онгда қандай жойлашганлигини ҳисобга олганда аҳлоқий онг икки даражага: оддий ва мураккаб даражага эга. Оддий онг, ахлоқ хулқ-атворнинг оддий, кундалик норма ва қоидаларига йўл-йўриқ бериб турса, мураккаб ахлоқ онги эса шахс ҳаёт фаолиятининг стратегик ахлоқ нормаларини охирги мақсад—порлоқ келажак қуриш идеаллари билан бойитиб боради. Шундай қилиб жамиятнинг ахлоқ системаси дунёқараш ярусини ва ахлоқнинг кундалик нормаларини ўз ичига қамраб олади. Бундан хулоса шуки, идеологик, ғоявий-тарбиявий ишда ахлоқ тарбиясининг икки соҳаси — ахлоқ онги ва хулқ-атворини тарбиялаш ва такомиллаштириш қўшиб олиб борилмоғи лозим.

Ишлаб чиқариш коллективларида ахлоқ тарбияси меҳнатни ташкил қилиш ва унга ҳақ тўлаш билан узвий боғлиқдир. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг ишбай формаси ҳаммага аниқ. Бунда ҳар киши ўзи учун ишлайди.

Коллектив подряд эса бир кишини ҳамма учун, ҳаммани бир киши учун ишлашга мажбур қилади. Бригада учун умумий бир наряд олиниб, кимнинг қайси детални ишлаши коллективнинг маслаҳати билан ҳал қилинади. Унда ишчининг малакаси ҳисобга олинади. Иш ҳақи разрядга қараб тақсимланади. Кимки дангасалик қилса, бригада аъзолари коллектив бўлиб муҳокама қилишиб унинг ишга иштироки коэффициентини пасайтириши ҳам мумкин.

Лекин барча масала фақатгина иш ҳақида эмас. Коллектив подряд ишловчиларда меҳнатнинг охирги натижасига қизиқиш, бир-бирига ёрдам бериш ҳиссини кучайтиради.

Меҳнатни ташкил қилишнинг бригада формасида бошқа бировга «бирор инструментингни бериб тур» деганда «ўзингники бўлиши керак» деган гап эшитилмайди, аксинча, ҳар бир киши ўз ўртоғига ёрдамга келади, «бир ақл яхши, иккитаси ундан ҳам яхши» деган мақол тўла кучга киради.

Масала доимий, йириклаштирилган бригадаларда меҳнатга ҳақ тўлаш аккорд мукофот формаси тўғрисида борганда биз уни қишлоқ хўжалиги соҳасида маҳсулотни сифат ва миқдорига қараб нарядсиз ҳақ тўлаш формаси деймиз. Қишлоқ хўжалигида меҳнатга ҳақ тўлашнинг бригада формаси — бу янгилик эмас. У колхоз ва совхозлар ташкил этилгандан буён мавжуддир.

Социалистик ишлаб чиқаришнинг миқдор жиҳатдан тараққийсига бир вақтлар ижобий таъсир қилган якка тартибдаги ишбай системаси эндиликда сифат учун кураш даврида — корхоналар фаолиятини самарали ташкил этиш йўлида совет халқини коллективизм ва ўртоқ-

ИЛҒОРЛАРДАН ТАЛАБ КАТТА...

ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИ, «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ТОШКЕНТ область колхоз ва совхозлари бугунги кунда қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини комплекс ривожлантиришда бутун республикага намуна бўлишяпти. «Тошкент технологияси» деган сермазмун ибора уларнинг пахтачиликда тўплаган бой тажрибаларини ифодалаб турган бўлса пойтахт областининг миришкор чорвадорлари ҳам зарбдор тармоқ маҳсулдорлигини оширишда республикамизда биринчи ўринда боришяпти. Тошкентлик чорвадорлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневдан табрик хати олиш шарафига муяссар бўлишган. Леонид Ильичнинг қутлови ҳамон область мўл-кўлчилик бунёдкорларини юксак марралар сари чорлаб турибди. Айни пайтда у область меҳнаткашлари зиммасига катта масъулият юклайди.

Область чорвадорлари мавжуд резерв ва имкониятларни тўла ишга солиш, маҳсулдорликни тинмай ошириб бориш орқали ўртоқ Л. И. Брежневга берган ваъдаларининг устидан чиқиш учун астойдил интилмоқдалар. Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида илк самаралар кўзга ташланяпти: Тошкент области 1980—1981 йил қиш фаслида чорва маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишда эришган кўрсаткичларига кўра Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби деб тан олинди ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи берилди. Худди шундай шарафга областнинг Калинин, Пискент районлари, Тошкент районидаги Ильич номли, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозлари. Орджоникидзе районидаги Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг «Красний водопад» экспериментал базаси, Паркент районидаги «Гулбоғ» совхози чорвадорлари ҳам сазовор бўлишди. Шунингдек, Бекобод райони. Оққўрғон районидаги «Ленинизм», Тошкент районидаги Навоий номли колхозлар, Ғалаба районидаги Волков номли. Калинин районидаги Охунбобоев номли. Оҳангарон районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозлари республика социалистик мусобақасида ғолиб келишган. Ҳозир бу коллективларда эришилган натижалар ҳар тарафлама таҳлил этилиб, тўпланган тажрибаларни оммалаштириш чоралари кўриляпти.

Эришилган ютуқлар қувонтириши шубҳасиз. Аммо айни пайтда бундан ҳам юксак чўққилар турибдики, уларни забт этиш учун янада астойдил тер тўкиб меҳнат қилиш зарур. Тошкентликлар озуқа чорвачиликнинг негизи эканлигини яхши билишади. Шунинг учун ҳам бу борада аниқ режалар белгиланган. Область хўжаликларида бу йил топшириқ бўйича 900 минг тонна дағал хашак, шу жумладан 340 минг тонна сенаж, 283 минг тонна беда пичани, 160 минг тонна табиий ўт пичани, 137 минг тонна сомон ва бошқа дағал хашак тайёрлаш, 775 минг тонна силос бостириш мўлжалланган. Хўш, бу топшириқларни бажариш қандай боряпти? Хўжаликларда вужудга келаётган озуқа базаси чорва эҳтиёжини қондирадими?

Биз рейд бригадаси аъзолари ана шу мақсадларда областнинг қатор хўжаликларида бўлдик, конкрет аҳвол билан яқиндан танишдик. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Тошкент областида умуман ем-хашак тайёрлаш яхши суръатларда боряпти. Масалан, ҳозир ўтган йилдагига қараганда область бўйича қарийб 38 минг тонна дағал хашак, шу жумладан 8191 тонна сенаж, 5897 тонна беда пичани, 28124 тонна табиий ўт пичани кўп жамғарилди. Шунингдек, сомон ва бошқа дағал хашак тайёрлаш. силос бостириш ҳам ўтган йилдагидан илдам суръатларда боряпти. Хўш, бу аҳвол чорвадорларни тўла қониқтирадими, йўқми? Шу ўринда масаланинг бир муҳим томонига алоҳида урғу беришни истардик: илғорлардан ҳамиша талаб катта бўлиб келган. Биз аҳволга ана шу нуқтаи назардан баҳо бердик.

Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиби Пискент районида кейинги йилларда чорва ҳам пахтачилик қаби яхши ривожланаётганлигини кузатиш мумкин. Бунга 1-«Пискент» совхози, Тельман номли, «Гулистон», Калинин номли колхозларда мустаҳкам озуқа базаси яратилаётганлиги мисол бўла олади. Масалан, 1-«Пискент» совхозида озуқа тайёрлаш ҳам, чорва маҳсулотлари етиштириш суръатлари ҳам ўтган йилдагига нисбатан анча юқори бўлмоқда. Шунга қарамай совхоз чорвадорлари, мутахассислар эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун изланишни давом эттирмоқдалар.

— Мен совхозда йигирма йилдан буён бош зоотехник бўлиб ишлайман,—дейди Анатолий Егай.— Кўп йиллик тажрибамга таяниб шуни айтаманки, ҳали бизда озуқа тайёрлаш технологияларига тўла риоя қилинмайди. Шу боисдан озуқа сифати пасайиб баъзан нобудгарчиликка йўл қўйилмоқда.

Бош зоотехник ҳақ гапни айтди. Бутун мамлакатда тежамкорлик ҳаракати авж олган ҳозирги пайтда бу масала янада муҳим аҳамият касб этади, албатта.

Шу райондаги Охунбобоев номли колхозда бўлганимизда қатор ташвишли аҳволнинг гувоҳи бўлдик. Биринчидан, колхоз дағал хашак тайёрлаш бўйича район хўжаликлари ичида охирги ўринларда бормоқда. Иккинчидан, колхоз сут-товар фермасида ишлаб чиқариш маданияти паст. Ферманинг атрофи тўсиқлар билан тўла қуршалмаган. Озуқа сарфи назорат қилиб борилмайди. Биз ферма бригадири Йўлчи Комилов билан чорвадорларнинг дам олиш хонасига (бу ер айни пайтда ферма идораси ҳам экан) кирдик. Деворларга чорвачиликка оид хилма-хил плакатлар осиб қўйилган. Бу плакатларнинг бири эътиборимизни ўзига тортди, унда «Ҳар бир фермада озуқа цехи бўлсин!» деб ёзиб қўйилган. Суҳбатимиз мавзуи ҳам шунга келиб тақалди.

— Фермангизда озуқа цехи қандай ишлаяпти?— сўраймиз бригадирдан.

— Бизда озуқа цехининг ўзи йўқ,— дейди Й. Комилов дабдурустдан.— Қурувчилар озуқа цехини ҳам, молхоналарни ҳам чала қуриб кетишган.

Чиндан ҳам фермани айлангач мудирнинг куйиниб гапириши бежиз эмаслигига ишонч ҳосил қилдик. Қаршимизда 160 бош сигир боқиладиган каттагина молхона. Четдан қараганда у замонавий чорвачилик объектини эслатади. Аслида-чи? Маълум бўлишича, бу ерда асосий ишлар қўлда бажарилар экан. Бунга сабаб нима? Объект чала-чулпа қурилиб, топширилган. Хўш, бундай хол қачондан бери рўй бериб келяпти? Оз эмас —кўп эмас, тўрт йилдан буён чала иш битмай келар экан! Ажабо, қанча маблағ эвазига бошланган қурилиш битмаганлиги сабабли колхоз чорвачиликдан зарар кўраверадими? «Чорвачилик — зарбдор фронт!» деган шиор ташланган ҳозирги пайтда шу қадар ҳам эътиборсизлик бўлиши мумкинми?! Ахир бир неча ҳафта, ойлар ичида халқ хашари йўли билан комплекслар барпо бўлаётган пайтда тўрт йилдан буён қурилишдаги нуқсонларнинг тугатилмагани кишини ажаблантиради. Хўш, аҳволни яхшилаш учун яна қанча вақт ўтиши керак?

Ўрта Чирчиқ район чорвадорлари бир неча йилдирки, мустаҳкам озуқа базаси яратишга алоҳида эътибор бериб келмоқдалар. Шунинг учун ҳам районда йилдан-йилга гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ортиб бормоқда. Бу йил ҳам улар мўл ва сифатли озуқа жамғариш ишларини уюшқоқлик билан олиб боришмоқда. Район озуқакорлари жами 65 минг тонна дағал хашак етиштириш топшириғини олишган. Ҳозиргача улар 50 минг тонна, ўтган йилдагига нисбатан 6160 тонна кўп озуқа тайёрлашга муваффақ бўлдилар. Қишлов учун ем-хашак жамғаришда райондаги «Ленин йўли», Терешкова номли колхозлар айниқса қувончли натижаларга эришишмоқда. Бу хўжаликларда ихтисослаштирилган озуқа етиштириш бригадалари ташкил этилган.

Биз райондаги Свердлов номли колхозда бўлиб, бу ерда қишлов учун озуқа тайёрлашнинг бориши, комплексларнинг мавсумга тайёргарлиги билан танишдик. Колхоз раиси Муҳиддин Дусанбоев бу ҳақда сўзларкан, соҳанинг истиқболи ҳақида тўхталиб ўтди.

— Чорвачилик биз учун тобора сердаромад соҳага айланиб бормоқда,— дейди у,— Жумладан 1980 йилда 542 тонна сут, 125 тонна гўшт, 140 минг дона тухум етиштирилиб бу соҳада барча план ва топшириқлар ортиғи билан адо этилди. Колхозимиз чорвачиликнинг ўзидан 45 минг сўмдан зиёд соф фойда олди. Бунга чорва ва паррандалар бош сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, чорвачилик озуқа базасини мустаҳкамлаш ҳисобига эришилди.

Колхоз раиси чорвачиликнинг асоси бўлган озуқа базаси ҳақида алоҳида тўхталди. Бу — бежиз эмас. Хўжалик меҳнаткашлари ҳар йили камида бир ярим йилга етадиган миқдорда ем-хашак жамғаришга эришадилар. Айниқса, тайёрланган озуқаларнинг сифатига алоҳида эътибор берилмоқда.

Қўлга киритилаётган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш учун курашаётган хўжалик чорвадорлари 1981—1982 йил қиш фаслида ҳам мўл-кўл чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни таъминлаш учун етарли миқдорда озуқа жамғариш йўлида курашмоқдалар. Шу кунгача 3349 тонна дағал хашак, шу жумладан, 1700 тонна сенаж, 184 тонна беда пичани, 70 тонна витаминли ўт уни тайёрланиб, бу борадаги топшириқларни бажаришди. Озуқа цехлари, чорвачилик фермалари қишловга шай.

Лекин камчиликлар ҳам йўқ эмас. Масалан, сомон тайёрлаш плани 67 процент, табиий ўтлардан озуқа тайёрлаш 44 процент, силос тайёрлаш эса 68 процент бажарилган, холос.

— Тўғри,— дейди колхоз раиси М. Дусанбоев,— ҳали бу соҳада қилинадиган ишларимиз анчагина. Бу камчиликларни тугатиш учун имкониятлар бор. Шу кунларда беданинг бешинчи ўрими қизғин олиб борилмоқда. Бундан ташқари кенг майдонларда озуқабоп лавлаги етиштирилмоқда. 40 гектар ерга оралиқ экинлари экиб қўйилган.

Шунингдек, А. Икромов номли, «Коммунизм» колхозларида ҳам чорва қишловига тайёргарлик кўриш, озуқа жамғариш борасида бир қатор камчиликлар бор.

Биз Тошкент районида ҳам қишлов учун озуқа тайёрлашнинг бориши билан қизиқдик. Бу ерда ем-хашакни фермаларга келтириш осон эмаслиги маълум. Улар озуқани олис масофалардан ташиб келишади. Аммо, анчагина ҳаражат билан келтирилган озуқани сақлаш яхши аҳволда деб бўлмайди. Масалан, «Ленинград» совхозида ғарамланган пичаннинг кўпи беркитилмаган. Бунинг устига ғарамлар атрофида хашаклар сочилиб ётибди. Худди шундай аҳволни «Тошкент» совхозида ҳам учратиш мумкин. «Ленинград» совхози раҳбарлари уч кун мобайта ичида, «Тошкент» совхози раҳбарлари уч кун мобайнида тузатамиз, дейишади. Бундан буён кунлар совиб боради. Агар мавжуд озуқа яхши сақланмаса, унинг беҳуда нобуд бўлиб кетиши ҳеч гап эмас.

Пешқадам коллективларнинг илғор иш усулларини кенг оммалаштириш, қишлов учун етарли миқдорда ем-хашак жамғариш, чорвачилик биноларини сифатли ремонтдан чиқариб қўйиш — шу куннинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаларидандир. Ўйлаймизки, область чорвадорлари бу вазифаларни шараф билан бажарадилар.

Т. СОБИТОВ,
Ўзбекистон радиосининг махсус мухбири.

Ш. ЖАББОРОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Ф. МУҲИДДИНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

* * *

«Ушбу рейд материали ҳақидаги эшиттиришни Ўзбекистон радиоси орқали бугун соат 13.00 да тинглашингиз мумкин).

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

СУДЗУКИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ТОКИО, 23 сентябрь. (ТАСС). Япония бош министри Д. Судзуки Ғарбий Германияда чиқадиган «Штерн» журналининг мухбири билан суҳбатда: «Япония ўз территориясида Американинг нейтрон қуроли жойлаштирилишига розилик бермайди»,— деди. «Япония — Американинг атом бомбардимонларини бошидан кечирган бирдан-бир мамлакатдир, — деди Япония ҳукуматининг бошлиғи. — шу боисдан мабодо Қўшма Штатлар Японияда нейтрон бомбаларини жойлаштиришни талаб қилиб қолса, биз асло бунга рози бўлмаймиз».

Илгари Япония ташқи ишлар министри С. Сонода ҳам парламентда Америка нейтрон қуролининг Узоқ Шарқда жойлаштирилишига қарши чиқиб, Оқ уйнинг бундай қадами регионидаги кескинликни яна ҳам кўпроқ кучайтирган бўлур эди, деб таъкидлаган эди.

АГРЕССОРГА ЗАРБА

ЛУАНДА, 23 сентябрь. (ТАСС). Ангола озодлиги халқ қуролли кучлари (ФАПЛА) ирқчи Жанубий Африка Республикаси қўшинларининг мамлакатга қарши қуролли агрессияси давомида босиб олинган Онживу. Монгуа ва Шангонго шаҳарларини озод этдилар. Аммо Претория ҳарбийлари Кунене вилоятининг баъзи районларини ҳамон оккупация қилиб турибдилар, дейилади Ангола Халқ Республикаси мудофаа министрлигининг Ангола миллий радиоси орқали эшиттирилган ахборотида.

Баёнотда озод қилинган аҳоли пунктлари «амалда батамом вайрон қилинган» дейилади. Чунончи, Ангола жанубидаги Кунене вилоятининг маъмурий маркази — Онживуда ирқчилар кўпгина уй-жой биноларини, касалхоналар ва мактабларни вайрон қилдилар, шаҳар сув таъминоти системаси ишдан чиқарилган.

Шу билан бирга, дейилади ахборотда, жанубий африкалик агрессорлар разведка мақсадидаги учишларни тўхтатмай, Ангола территориясини ҳамон бомбардимон қилиб, тўпга тутмоқдалар. Улар 11 сентябрдан 18 сентябргача ўтган вақт мобайнида Ангола Халқ Республикасининг осмон чегараларини 21 марта буздилар.

АҚШ. Пентагон Денвер шаҳри яқинидан (Колорадо штати) Юта шаҳридаги Туэльс базасига жи би гази тўлдирилган хатарли бомбаларни ташиб келтиришни бошлаб юборди. Информация агентликлари хабар беришича, иккита С-141 транспорт самолётида 128 та шундай бомба олиб келинган. Ҳаммаси бўлиб эса Туэльс базасида 888 та ана шундай бомба жойлаштирилади. Суратда: бомбаларни самолётга ортиш пайти.

АП — ТАСС телефотоси.

ПОЛЬШАДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

ВАРШАВА, 23 сентябрь. (ТАСС). «Бирдамлик» касаба союз бирлашмаси экстремист корчалонларининг контрреволюцион ҳаракатлари натижасида Польшадаги аҳвол ҳали ҳам кескин бўлиб турибди. Аввало Кос-Кор деб аталган антисоциалистик гуруҳнинг Куронь, Михник сингари вакиллари, шунингдек Буяк-Рулевский тоифасидаги ошкора фашист экстремистлар регионал конференциялар, митинглар ўтказмоқдалар, мамлакат корхоналарида ошкора антисоциалистик руҳдаги нутқлар сўзламоқдалар. Уларнинг нутқлари тўғридан-тўғри ПБИПга қарши қаратилган. Бу нутқларда ҳокимиятни қўлга олиш учун актив курашга ўтишга, ҳақиқатда ПХРдаги социалистик тузумни тугатишга даъват қилиш билангина чекланмасдан, коммунистларни ҳокимиятдан четлаштириш тўғрисида бевосита талаблар ҳам қўйилмоқда, уларнинг шаънига дўқ-пўписа қилинмоқда. Баъзи экстремистлар коммунистларни қириб ташлаш зарур, деган ваҳшиёна гапларни айтишгача ҳам бориб етмоқдалар.

Ҳукумат маъмурлари томонидан тегишли зарбага учрамаган контрреволюция раҳбарлари тобора ҳаддан ошмоқдалар. Уларнинг баъзилари ҳозироқ ҳокимиятни қўлга олишлари мумкинлигини айтсалар, бошқа бирлари уни босқичма-босқич, яъни «ўрмаловчи контрреволюция» усулида босиб олиш методлари билан ҳаракат қилишни афзал кўрмоқдалар. Гданьск «съезди»нинг корхоналар ўзини-ўзи бошқариши тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш ниқоби остида корхоналарни бошқариш устидан назорат қилиш талабини шу босқичдаги мақсад қилиб қўйилмоқда.

Айни вақтда контрреволюционерлар сеймнинг тарқатиб юборилишига уринмоқдалар,

«Бирдамлик»нинг контрреволюцион корчалонлари ёшлардан, ишчилар синфининг бир қисмидан ўз мақсадларида ҳар қандай йўллар билан фойдаланиш, ўзларининг ҳақиқий ниятларини улардан яшириб, уларни чалғитиш, уларни ҳозир Польшадаги мавжуд тузумга қарши қилиб қўйиш учун жон-жаҳдлари билан ҳаракат қилмоқдалар. Мамлакатда Советларга қарши авж олдириб юборилган сафсатабозлик ҳам шу мақсадга хизмат қилади. Бу сафсатабозликка муносиб зарба берилмаяпти. Мамлакатда ҳамон Советларга қарши руҳдаги кўпдан-кўп материаллар эълон қилинмоқда. Чунончи, прокуратуранинг тақиқлаб қўйишига қарамай, мамлакатда «Бирдамлик» бирлашмасининг Катовице металлургия комбинатида чиқарилаётган бюллетени тарқатилмоқда. Унда эълон қилинган ошкора иғвогарлик руҳидаги материалларда ғарбий Украина ва ғарбий Белоруссия халқларини озод қилишга алоқадор воқеалар қалбакилаштириб талқин этилмоқда. Мана шу разил материалда СССР гитлерчилар Германияси билан ёнма-ён қўйилмоқда. Бундай сохтакорликларни тарқатиш учига чиққан сурбетлик эмасми, ахир!

ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари С. Ольшовский ўз нутқида мамлакатдаги вазият ёмонлашганлиги ҳақида гапирди. Марказий Комитет кун сайин олаётган юзлаб резолюциялар ва хатларда мамлакатдаги аҳвол хусусида чуқур хавотирлик изҳор этилмоқда, деди у. Одамларнинг тинкаси қуриди, деди С. Ольшовский, — Польшанинг ҳоли нима кечади, буларнинг ҳаммаси қандай оқибатларга олиб боради — деган саволни тез-тез ўртага қўймоқдалар.

Ҳозир ҳар қандай кимсанинг авантюризм билан шуғулланишини тақиқлаб қўйишдан ҳам муҳимроқ иш йўқ. Польшани социалистик ҳамдўстликдан ажратиб юборишни истаган кимсалар халқни бошбошдоқлик ҳолатига судраётганликларини ва бунинг оқибатлари нима билан тугашини олдиндан билиш қийинлигини эсдан чиқармасинлар. Бу нарса халқнинг маънавий ва ижтимоий-сиёсий турмуши турли соҳаларига жуда катта зарар етказаётганлиги равшан.

Шу сабабли, деди С. Ольшовский, ҳукуматнинг социализмни ҳимоя қилиш учун ҳозирги аҳвол талаб қиладиган ҳар қандай воситалардан давлат фойдаланиши тўғрисидаги баёнотига ҳеч ким ажабланмасин. ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг баёнотидаги сўзлар қатъий, бу сўзлар ҳақиқатни яширмайди. Бу сўзлар кенг миқёсда маъқулланди. Аҳолининг жуда катта оммаси бу сўзларни тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқда.

АПАРТЕИД СИСТЕМАСИ ТУГАТИЛСИН

Жанубий Африка Республикаси ирқий муносабатлар институти раҳбарларидан бири Д. Томас мамлакатда апартеид системасини тугатишга даъват этди.

У Преторияда нутқ сўзлаб, апартеид режими ҳозирча ҳарбий потенциалга эга бўлишига қарамай, муқаррар равишда барбод бўлади, деди. Жанубий Африка Республикаси аҳолиси, деб таъкидлади Д. Томас, кўп миллатли ва демократик давлатнинг барпо этилишига муштоқ. Бу давлатда бутун халқ бошқариш жараёнига жалб этилган бўлар эди. Ирқчиларнинг африкаликлар ва оқ танлилар бир жамиятда яшай олмайди, деган даъволари сохта даъво эканлигини мустақил Зимбабве тажрибаси кўрсатди.

Д. Томас айтдики, башарти Претория ҳокимлари апартеиднинг камситувчи системасини сақлаб қолиш йўлидаги ўз муддаосида қайсарлик қиладиган бўлсалар мамлакатда озодлик кураши муқаррар равишда кучайиб кетади.

(ТАСС).

САМАРА, МЕЗОН ВА КЎРСАТКИЧ

ларча ўзаро ёрдам ва ҳамжиҳатлик руҳида тарбиялашда ғов бўлиб қолмоқда.

Меҳнатни ташкил қилишнинг бригада формасида ахлоқий ва психологик томон энг мураккаб ва масъулиятли соҳадир. Ҳақиқатан ҳам ҳар хил малака, касб мастерлиги, қолаверса, ҳар хил характерга эга бўлган кишиларни ягона умумий ва психологик ҳислатлари меҳнатни бригада формасида ташкил этишда муҳим роль ўйнайди.

Яқин вақтгача ғоявий тарбиявий ишларнинг барча йўналишлари ва воситалари қатори ахлоқ тарбияси ҳам ишлаб чиқариш кўрсаткичлари билан ўлчаниб келинарди. Шубҳасизки, хўжалик ишларининг ғалабаларисиз тарбиявий ишлар ютуқларини тўғри тушуниб бўлмайди. Шунингдек, фақат хўжалик ишлари рамкалари билан чегараланганда ҳам тарбиявий ишларни тўғри баҳолаб бўлмайди.

Меҳнаткашларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш мезонини фақатгина ишлаб чиқариш кўрсаткичлари билан эмас, балки одамларнинг субъектив фикри — у ёки бу тарбиявий иш иштирокчиси фикри билан ҳам тўла баҳолаб бўлмайди. Тарбиявий ишларнинг мезони сифатида айримлар билимни, бировлар — дунёқарашни, учинчи бир группа одамларнинг хатти-ҳаракатини, тўртинчи бир группа— назариянинг у ёки бу соҳаси тўғрисида кишиларнинг фикрини, бешинчи бир группа эса — ғоявий-тарбиявий ишлар ходимларининг методик ютуқларини ҳисобга олишади. Фикрларнинг хилма-хиллиги фақатгина одамларнинг субъектив фикрлари бўлиб қолмасдан, балки тарбиявий иш мураккаб ижтимоий фаолият эканлигидан далолат беради.

Ахлоқ тарбияси кишиларнинг онги ва хулқ-атворига қаратилганлигини ҳисобга олганда аввало унинг самарадорлиги мезонлари ва кўрсаткичларининг икки формаси тўғрисида: ғоявий ва ахлоқий формалари тўғрисида гапирмоқ лозим. Агар ахлоқ тарбиясининг ғоявий формаси коммунистик ахлоқ принциплари ва нормалари тўғрисида янги билим бериш, уларнинг моҳиятини тушуниб етиш учун тарбияланувчиларнинг қизиқишини орттириш. шу ахлоқ нормалари бевосита тарбияланувчиларда коммунистик эътиқодни қамраб олса, унинг практик, хулқ-атвор формаси эса одамлардаги янги фазилатни, ишда, турмушда ва кишилар билан ўзаро муносабатда яхши одоб ҳислатлари ҳамда ижтимоий меҳнатда, коллектив ва жамиятни бошқаришда активликни намоён қилиш каби фазилатларни қамраб олади.

Борди-ю биз ахлоқ тарбияси самарадорлигининг мезонларини бир бутун сифатида тасаввур қиладиган бўлсак, улар ҳар бир шахснинг сиёсий, ғоявий ва маънавий қиёфаларини яхлит ҳолат сифатида мужассамлаштиради ва улар шахснинг ғоявий-ахлоқий «каркаси»ни ташкил этади.

Социологик тадқиқотлар далолат берадики, идеология ишлари таъсири доирасига тортилганларнинг фикри-тарбиявий ишларнинг у ёки бу формаларини ҳозирги талаб даражасига келтиришда муҳим омиллардан биридир. Ижтимоий фикрни ҳисобга олишнинг биринчи фактори партия комитетларининг перспектив планларини, айниқса улардаги «Коммунистик тарбия» бўлимини ишлаб чиқишда муҳим роль ўйнайди. Характерли томони шундаки, меҳнаткашларнинг умумий маълумоти, маданияти ва онглилигини оширишнинг яхлит картинасини бермайдиган мавҳум ҳамда ўқтин-ўқтинда бўладиган амалий ишлардан воз кечиш мумкин.

Иттифоқдош республикалар Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари идеология секретарларининг Бутуниттифоқ кенгашида М. А. Суслов таъкидлаб ўтдики, «сўз ва иш бирлиги ва мужассамлиги, қачонки сўз ишга, иш эса сўзга монанд келгандагина бизнинг пропагандамизнинг, фақатгина пропаганда эмас, балки бутун партиявий ишнинг ютуғи таъминланади. Партия ташкилотларининг обрўси, омма орасидаги иш самарадорлигининг асоси фақат мана шундадир.

Ҳаёт шу нарсани тақозо қилаётирки, сўз ва иш бирлигининг бузилиши, конкрет ҳаракатнинг сиёсий сафсатабозлик билан алмашиши одамларнинг кайфиятига, меҳнат коллективларидаги ахлоқ вазияти, қолаверса бутун жамиятга салбий таъсир қилади. Ҳамма жойда одамларнинг норозилигига дуч келаётган сўз ва иш бирлигининг бузилиши эндиликда алоҳида хавфли бўлиб бормоқда ва у эса меҳнат ва истеъмол ўлчови устидан назоратнинг пасайишида намоён бўлмоқда» (Ж. «Агитатор», 1981, 10. б. 3—4).

Юқорида қайд қилиб ўтилганидек, коммунистик ахлоқ тарбиясининг узлуксиз бир қисми — янги киши учун кураш, яъни коммунистик ахлоқ антиподларини бартараф қилиш жараёнида янги инсонни тарбиялашдир. Социалистик тузум энг инсонпарвар, ҳаққоний ва инсоният тарихи билган барча ижтимоий тузумлар ичида энг юқори ахлоқли жамият бўлганлиги учун ҳам коммунистик ахлоқ антиподларига қарши кураш бу инсонга, айрим совет кишиларига қарши кураш эмас, балки эскилик сарқитларига ботиб кетганларни шу иллатлардан қутилтириш, уларни сақлаб қолиш учун курашдир. Бу боисда шуни айтиш мумкинки, социалистик ижтимоий муносабатлар жамиятга хилоф ҳодисаларни, коммунистик ахлоқ антиподларини келтириб чиқармайди, аксинча объектив тарзда, уларни йўқотишга қаратилган, иккинчи томондан, мамлакат миқёсида олиб борилаётган тарбиявий иш процесси ҳам уларни бартараф қилишга қаратилган.

Коммунистик ахлоқ антиподлари деганда нималарни тушуниш мумкин?

Кенг мазмунда айтганда, коммунистик ахлоқ антиподлари жиноятлар, социалистик турмуш қоидалари ва коммунистик ахлоқ нормаларини бузиш ҳамда жамиятга хилоф хулқ-атворга эга бўлган шахсларнинг зарарли хатти-ҳаракатларидир. Улар социалистик ижтимоий муносабатларнинг характерига мос келмаганлиги учун тараққий этиш қонуниятларига эмас, балки антисоциалистик характерга эга.

Коммунистик ахлоқ антиподлари — бу одамларнинг кундалик турмушларида дуч келадиган камчиликлар эмас, балки ҳар хил жиноятлар, прогул, ароқхўрлик, безорилик, ҳақорат, думалоқ хат ёзиш, юлғичлик, савдогарлик, порахўрлик, консерватив урф-одатлар, маҳаллийчилик ва миллий эгоизм каби онг сарқитлари ва жамиятга хилоф хатти-ҳаракатларда содир бўлади.

Коммунистик ахлоқ антиподлари кўпинча салбий психологик ҳис-туйғулардан келиб чиқади. Шунинг учун ҳам меҳнат коллективларининг жанговар отряди — бошланғич партия ташкилотлари комплекс тадбирларни амалга ошираётганда психологик — педагогик таъсирга алоҳида эътибор бермоқлари зарур. «Биз идеологик таъсир кўрсатишнинг барча воситалари, совет қонунларининг кучи билан ёт ахлоқ кўринишларига қарши кескин кураш олиб бормоғимиз лозим» (Ш. Р. Рашидов. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Ўзбекистон Коммунистик партияси XX съездига ҳисобот доклади. Тошкент, «Ўзбекистон», 1981 — 55 бет). Бунинг учун аввало шу соҳадаги идеологик кадрларни тайёрламоқ зарур.

Коммунистик ахлоқ антиподларига қарши кураш самарадорлигининг умумий мезони сифатида шахснинг жамият учун фойдали хатти-ҳаракатларини айтиш мумкин. Бу борада энг таъсирчан шарт-шароит ва воситалар сифатида социалистик мусобақа ва коммунистик меҳнат ҳаракатлари натижаларини якунлаш даврида коммунистик ахлоқ нормаларини бузганлар учун ишлаб чиқариш хўжаликларида коллектив моддий ва маънавий жавобгарлик ҳаракатини киритиш мумкин.

Аниқ равшанки, коллектив маънавий ва моддий жавобгарлик ҳаракати конкрет объектив шароит ва субъектив факторларни ҳисобга олмасдан туриб бирор қарор қабул қилиниши билан амалга ошиб кетавермайди. Аввало шароит ва факторлар объектив тарзда етилган бўлиши лозим. Коллектив маънавий ва моддий жавобгарлик қабул қилаётган бригада, цех, участка ёки бўлим бир неча йил давомида (ҳеч бўлмаганда 8—10 йил) «Коммунистик меҳнат коллективи» номини узлуксиз равишда олиб юрган бўлиши лозим. Иккинчидан, бундай коллективларда меҳнатнинг самарадорлиги ва сифатига қараб тўланадиган иш ҳақидан ишловчиларни бир-бирига узвий боғлиқлигини таъминлайдиган коллектив иш ҳақи формаси бўлмоғи лозим, аниқроғи, саноат, қурилиш, транспорт, маиший хизмат ва бошқа корхоналарда ҳам колхоз ва совхозлардагидек меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси жорий этилмоғи лозим. Учинчидан, коллектив маънавий ва моддий жавобгарлик ҳаракатига ишловчиларни мажбуран эмас, балки хоҳишига қараб жалб қилмоқ лозим.

Шундай қилиб, коммунистик ахлоқ нормалари ва социалистик турмуш қоидалари бузилишига қарши ишлар меҳнат коллективлари шароитида мураббийлик ишлари билан бир қаторда коллектив маънавий ва моддий жавобгарлик ҳаракати билан қўшиб олиб борилганда янги киши учун кураш ишида шахснинг актив ҳаётий мавқеини шакллантиришда сезиларли муваффақиятларни қўлга киритиш мумкин.

Қандай шахсни маънавий жиҳатдан актив деб аташ мумкин? 1. Маънавий жиҳатдан актив шахс деб коммунистик ахлоқ нормаларини доимий равишда бажарадиган кишиларни айтиш мумкин. Бундай кишилар бошқалардан шу фазилати билан фарқ қилади.

2. Меҳнаткаш, софдил кишилар мушкул аҳволи учун чуқур қайғурадиган ва шу ҳиссиётга бўйсуниб ҳаракат қиладиган шахсни айтиш мумкин.

3. Социалистик ватан, коммунистик партия олдида ўта тараққий этган бурч ва виждон ҳиссиётига эга бўлган кишилар.

4. Бундай киши социалистик ватан олдида фақат бурч кишиси бўлибгина қолмай, балки иш билан жамиятдаги ўз ўрнини топиб юради, кучли қобилияти билан барча ҳаракатларини онгли равишда бошқариб туради, иш ютуғи учун барча воситаларни ишга сола олади. Маънавий актив шахслар тўғрисида уларнинг яхши режалари бўйича эмас, балки уларнинг ҳаёт. турмуш учун фойдали бўлган ишлари бўйича фикр юритмоқ керак.

5. Маънавий жиҳатдан актив шахс нафақат бошқаларга нисбатан яхшиликларни кўпроқ амалга оширади, балки бутун ҳаётини коммунистик ахлоқ идеалларига бўйсундиради.

Хулоса қилиб айтганда, коммунистик ахлоқ тарбиясини ғоявий-сиёсий, меҳнат эстетик ва жисмоний тарбиялардан алоҳида ажратиб бўлмайди. Улар ўзаро узвийдир. Шунинг учун ҳам янги инсонни тарбиялаш процессида барча воситаларнинг узвийлигига эришмоқ зарур.

Ж. ЖУМАЕВ,
фалсафа фанлари кандидати.

МУАММО, МУЛОҲАЗА, ТАКЛИФ

КЕНГАШЛИ ТЎЙ ТАРҚАМАС

Туй маросимлари ва бошқа турли анъаналарни қандай тартибда ўтказиш, ортиқча сарф-ҳаражат ва исрофгарчиликларга йўл қўймаслик ҳақида анчадан буён мунозаралар давом этяпти. Тўйларни замонавий, тежамли ва маданий ўтказиш мавзуси газета ва журнал саҳифаларида, радио ва телевидение эшиттиришларида кенг жамоатчилик муҳокамасига ташланганига анча бўлди. Шуни айтиш керакки, кейинги вақтларда тўйлар анча тартибли ўтадиган бўлиб қолди. Ортиқча ҳаражат ва даҳмазаларга хотима берилмоқда. Жумладан, Акмал Икромов район Акмал Икромов номли маҳалламизда ҳам тўй маросимлари замон руҳига мослаб, янгича ўтказиляпти. Бу ишда дурустгина тажриба ҳам тўпланди.

Маълумки, тўй ҳар бир оила шахсий ҳаётидаги энг муҳим воқеалардан биридир. Ҳар кимнинг ҳам ўзига яраша орзу-ҳаваси, яхши ниятлари бор. Шунинг учун ҳам оилалар тўйларга бир неча йиллар бурун тайёргарлик кўрадилар. Бу яхши, албатта. Лекин тўйга тўн бичиш ҳам турлича бўлар экан. Биров тўй туфайли оила қувончи кунида ёр— биродарлар олдига камтаргина дастурхон ёзишни, кўнгил хушлашнигина орзу қилса, баъзи бировлар оғизга тушадиган тўй туфайли «донг» таратмоқчи, «обрў» орттирмоқчи бўладилар.

Тўйларимизни ҳозирги давримизга хос ихчам, тартибли ва маданий ўтказиш, ортиқча дабдабавозликларга чек қўйиш мақсадида бизнинг маҳалла комитети ҳузурида тузилган тўй комиссияси олиб бораётган ишлар билан ўртоқлашмоқчиман. Биз тўй қилувчи ҳар икки томонни комиссия мажлисига таклиф этамиз. Бўладиган чиқимлар, расм-русумлар ҳақида ўзаро маслаҳатлашиб оламиз. Қатъий бир фикрга келингач, қуда томоннинг маҳалла активларига ҳам маълум қиламиз. Уларнинг ҳам розилиги олинади. Ортиқча ҳаражат, кераксиз борди—келдиларни чиқариб ташлаймиз. Бу икки томон учун ҳам қулай бўлиб, ортиқча сарф-ҳаражатларни барҳам топтиряпти.

Тўйларга меҳмон чақиришни ҳам анча чеклаб қўйдик. Ҳозир биз узоқ— яқин қўшни маҳаллаларни ошга таклиф қилишни тўхтатдик. Шунингдек маслаҳат оши, «тўққиз-тўққиз» нонушта бериш каби беҳуда расм-русум йўқ бўлди. Қуда чақириқларида кўплаб чопон кийгазиш ҳам барҳам топяпти. Никоҳ кечалари, бошқа оилавий маросимларнинг узоққа чўзилмай маълум бир вақтда саранжомгина ўтгани маъқул. Ярим тунгача микрофонлар орқали шовқин-сурон кўтариш, очиғини айтганда эриш туюлиб қолди. Биз бу масалада ҳам тартиб ўрнатдик.

Никоҳдан ўтиш маросими ҳақида икки оғиз сўз: ЗАГСга турнақатор машиналарда бориш, бетўхтов сигнал бериб қулоқларни қоматга келтириш, шаҳар кўчаларида бир-бирларини қувиб юриш, зиёфат ташкил этиб, ичкиликбозлик қилиш ҳозир ҳам давом этмоқда. Бунинг ўрнига куёв-келин камтарона, ихчамгина бўлиб, уч-тўрт яқинлари билан шу муҳим воқеани маданий қилиб нишонлашлари мумкин-ку!

Ана шуларни кўпчилик бўлиб қўлга олсак, ёшларга тўғри йўл-йўриқ кўрсатсак, тўйлар ва никоҳ маросимларини назорат қилиб борсак уларни тартибга солиб олса бўлади.

Жамоатчилик катта куч. Унинг оммага таъсирини ошириш зарур. Маҳаллаларда тузилган тўй комиссияларининг ҳаммэси ҳам амалда иш олиб боряпти, деёлмаймиз. Шунинг учун ана шу комиссияларнинг фаолиятини марказлаштирувчи бирон жамоат ташкилоти, масалан, шаҳар тўй комиссиясини тузиш мумкин эмасмикан? Мазкур комиссия шаҳар миқёсида иш олиб борса, тўй ва турли маросимлар ўтказиш бўйича тавсиялар ишлаб чиқиб, турмушга жорий этса ишлар анча тартибга тушармиди. Шаҳар бўйича биронта кенгаш ўтказилса ҳам яхши бўларди. Ҳамма маҳалла комитетларининг раислари, активлар, хотин-қизлар советларининг вакиллари, ЗАГС ва тегишли органларнинг ходимлари, уруш ва меҳнат ветеранлари иштирок қиладиган бундай кенгашда илғор тўй комиссияларининг иш тажрибалари атрофлича муҳокама қилиниб, кенг ёйилса, аниқ йўлланмалар берилса, деймиз. Ана шунда тўйларимизни анча тартибга солиш, уларни чинакам илғор анъанага айлантириш мумкин. Тўйлар оилаларнинг шахсий иши деб томошабин бўлиб қараб турмайлик. Кўпчилик бамаслаҳат иш тутайлик, кенгашли тўй тарқамас дейди-ку, ахир халқимиз.

Л. ҲАМИДОВ,
Акмал Икромов номли маҳалла комитетининг раиси.

ЭРТАГА ТОШКЕНТДА «ЛЕНИН ПАРТИЯСИНИ ШАРАФЛАЙМИЗ, СОВЕТ ХАЛҚИНИ ШАРАФЛАЙМИЗ!» ШИОРИ ОСТИДА ҚЎШИҚ ФЕСТИВАЛИ ОЧИЛАДИ

ҚЎШИҚ БИЛАН ТИРИКДИР ИНСОН

Эртага республикамиз пойтахтидаги В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройида «Ленин партиясини шарафлаймиз, совет халқини шарафлаймиз!» шиори остида қўшиқ фестивали очилиши муносабати билан мухбиримиз фестивалнинг постановкачи-режиссёри Марат Александрович Ларин билан учрашиб, шу ҳақда сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Инсон ҳаётини қўшиқсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Яхши қўшиқ кишини фаол меҳнат қилишга, жамият тараққиётига салмоқли ҳисса қўшишга, бахтиёр ҳаёт учун курашишга чорлайди, руҳиятини бардам қилади. Тошкентнинг муаззам биноларидан бири — В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройида очилаётган «Ленин партиясини шарафлаймиз, совет халқини шарафлаймиз!» шиори остида ўтадиган қўшиқ фестивали КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашаётган ўзбек халқи ҳаётида катта воқеадир.

Фестивалда Москва, Ленинград ва қардош республикаларда эътибор қозонган совет қўшиқ санъатининг таниқли намояндалари иштирок этиб, ўзларининг репертуаридаги энг яхши қўшиқларини томошабинлар ҳукмига ҳавола қиладилар. СССР Маданият министрлиги, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети томонидан ўтказилаётган бу улкан санъат байрамида қўшиқ ихлосмандларининг меҳр-муҳаббатини қозониб келаётган бир қатор таниқли бадиий коллективлар ва талантли ижрочилар иштирок этадилар.

Улар орасида София Ротару, Николай Гнатюк (Украина), Лев Лешченко, Владимир Мигуля, Людмила Рюмина (Москва), Надежда Чепрага (Молдавия), Ренат Ибрагимов (Татаристон АССР), Роза Римбоева, Нагима Ескалиева (Қозоғистон) Ояр Гринбергс, Маргарита Вилкане (Латвия) каби қўшиқ шинавандаларига яхши таниш бўлган санъаткорлар бор. Ўзининг юксак маҳорати билан бутун мамлакатимиз бўйлаб довруғ таратган «Вераси» (Белоруссия) вокал-чолғу ансамбли ҳам фестивалда иштирок этади.

Кейинги пайтларда Бутуниттифоқ телевидениеси энг яхши совет қўшиқларини аниқлаш ва уларни тарғиб қилиш, уларнинг талантли ижрочиларини «кашф» қилиш мақсадида «Йилнинг энг яхши қўшиқлари» телевизион конкурсини иттифоқдош республикаларда ўтказаётганлиги телетомошабинларда янада катта қизиқиш уйғотмоқда. Шу маънода Тошкент фестивалида Ўзбекистоннинг энг яхши бадиий коллективлари ва ижрочиларига ўз маҳоратларини кўрсатиш учун катта имконият берилган

Шунинг учун қўшиқ шинавандалари республиканинг «Ялла», «Наво» ва «Садо» ансамбллари ҳамда Мансур Тошматов, Исмоил Жалилов каби иқтидорли ижрочиларнинг фестивалга атаган махсус қўшиқ номерларини томоша қиладилар.

Фестиваль программаси фақат совет қўшиқ санъатининг бугунги тараққиётини намойиш қилиш билан чегараланиб қолмайди. Унинг иштирокчилари Ўзбекистоннинг колхоз ва совхозларида яратувчилик фаолияти билан машғул қишлоқ меҳнаткашлари билан учрашадилар, улар ҳузурида ўз санъатларини намойиш қиладилар.

Қўшиқ фестивали ўз шиорига кўра Ленин партиясининг одилона раҳбарлиги остида совет халқи қўлга киритаётган улкан ютуқларини шарафлайди, халқларимиз ўртасидаги муқаддас дўстлик ва қардошликни тараннум этади, бутун ер юзида тинчлик ва тотувлик барқарор бўлиши учун хизмат қилади.

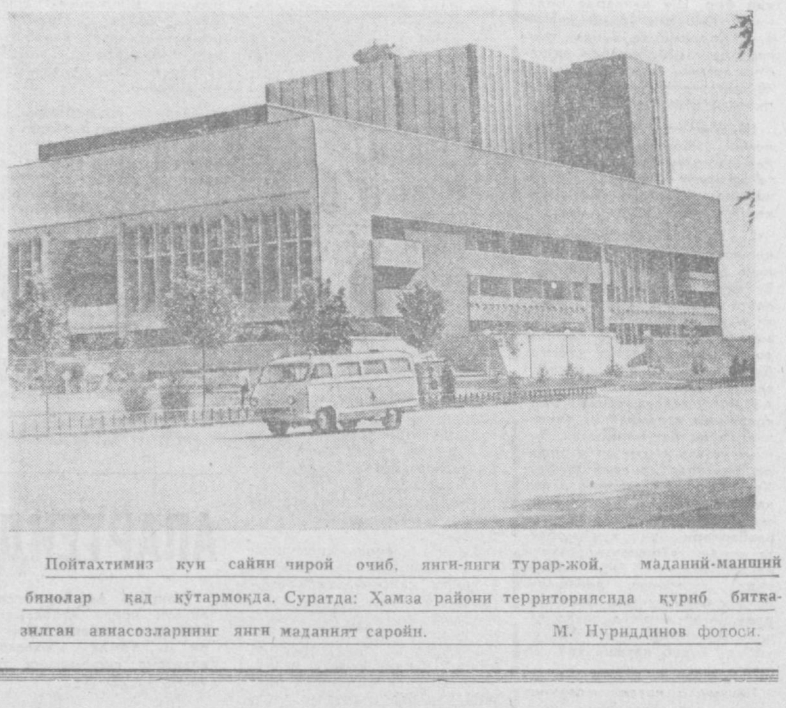

Пойтахтимиз кун сайин чирой очиб, янги-янги турар-жой, маданий-маиший бинолар қад кўтармоқда. Суратда: Ҳамза райони территориясида қуриб битказилган авиасозларнинг янги маданият саройи.

М. Нуриддинов фотоси.

САДОҚАТ

ФАРИДА ўқиётган мактабга шифокорлар тез-тез келиб турардилар. Улар ўқувчилар билан тиббиёт мавзуида суҳбатлар ўтказиб, болалар соғлиғидан хабардор бўлишар, уларга маслаҳатлар беришарди. Ўшандаёқ ёш қизча қалбида врачлик касбига меҳр уйғонди. Кейинчалик уни шу орзу Тошкент Давлат медицина институтига етаклади. Талабалик йиллари тез ўтиб кетди. 1957 йилда ўқишни битириб, ёш шифокор чўлқуварлар ҳузурига отланди. У ерда муомаласи, ишга садоқати билан кишилар ўртасида ҳурмат қозонди. Кейин уни Бўстонлиқ районига ишга юборишди. Фарида Ваҳобовна мана йигирма уч йилдирки, Сойлиқ қишлоқ касалхонасида беморларни даволаб келмоқда. Шу вақт мобайнида Ф. Мирабдуллаева тажрибали терапевт сифатида танилди. Кейин у район марказий касалхонасининг юқумли касалликлар бўлимига мудир этиб тайинланди.

Фарида опа беморларга ҳамиша очиқ чеҳрада ширинсуханлик билан муомалада бўлади. Касаллик сабабларини чуқур ўрганади. Энг муҳими, диагноз қўйишда янглишмасликка интилади. Лаборатория анализларини тезроқ ўтказиш, даволаш ишида қўл келишига алоҳида эътибор бериб келади, беморларни зарур бўлган дори-дармонлар билан таъминлайди.

Республикамиз миқёсида кўзга кўринган олимлар Фарида Ваҳобовнанинг таклифига биноан тез-тез касалхонага келиб туришади. Бу ўз навбатида беморларнинг саломатлигини тезроқ тиклашда ўз самарасини бермоқда.

Масалан, медицина фанлари кандидати, доцент В. Халимов яқинда бу ерда бўлиб беморларни кўздан кечирди. Шифокорларга қимматли маслаҳатлар берди ва Фарида Ваҳобовнага мурожаат қилиб, даволанувчиларга диагнозлар аниқ қўйилибди, энг асосийси улар тегишли муолажа олаяптилар, деди. Бу—шифокор меҳнатига берилган юксак баҳо эди.

Шифохонанинг таклиф ва мулоҳазалар дафтарини варақлар экансиз, «Қўлингиз дард кўрмасин», «Менга қайта ҳаёт бахш этдингиз» каби қалб ташаккурларини ўқишингиз мумкин. Т. Йўлдошев, С. Холмуродова, А.Писарев каби даволанувчилар, айниқса Фарида опа шаънига илиқ ва миннатдорчилик сўзлари ёзиб қолдиришган.

Тажрибали шифокорни район колхоз ва совхозларида, завод ва қурилиш ташкилотларида ҳам жуда яхши билишади. Чунки меҳнаткашлар ҳузурида медицинанинг турли мавзуларида лекциялар ўқийди, уларни қизиқтирган саволларга жавоб беради.

Ҳа, меҳнат кишини улуғлайди. Яқинда Фарида Ваҳобованинг ҳаётида катта воқеа содир бўлди. У медицина хизматини яхшилашга қўшган ҳиссаси учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Серҳиммат шифокорга инсон саломатлигини муҳофаза қилишдек улуғ ишда янги-муваффақиятлар ёр бўлсин.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.
СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

НИШОНДОР ШИФОКОРЛАРИМИЗ

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

ТЕАТРГА ФАХРЛИ ДИПЛОМ

Охунбобоев номли республика ёш томошабинлар театри бой репертуарга эга. Репертуардаги спектакллар республикамизнинг кўпгина колхоз ва совхозлари дала шийпонлари ҳамда клубларида ҳам намойиш қилинди.

Чиноз районн пахтакорлари театр коллективининг намунали маданий хизматидан, айниқса, мамнундирлар. Бир неча йилдирки, санъаткор коллектив бу районга яқиндан оталиқ ёрдами кўрсатиб келмоқда.

Дала меҳнаткашларининг актёрлар билан бўлган учрашувлари ҳам кўпчиликка қувноқ кайфият бахш этди. Колхоз ва совхозларда ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик коллективлари ҳам театрнинг ижодий ёрдамидан баҳраманд бўлишяпти.

Санъаткорларнинг ибратли ишлари яқинда СССР Маданият министрлиги томонидан муносиб тақдирланди. Қишлоқда маданий-оталиқ фаолияти учун театрга министрликнинг фахрий дипломи топширилди.

ТУРКУМ ТЎПЛАМЛАР

Ёш авлодни илмий-атеистик руҳда тарбиялаш йўлида педагогик коллективларда кўп иш қилинмоқда. Бу борада республикамиз боғча ва яслиларида ҳам дастлабки бой тажрибалар тўпланди.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги тарбиявий жараёнларни кенг оммалаштириш мақсадида алоҳида илмий-методик қўлланмалар яратиш юзасидан муҳим тадбирларни белгилади. Министрликнинг республика мактабгача методика кабинети йўли билан шу мавзуда туркум рисолалар босмага тайёрланади.

«Мактаб ёшигача бўлган болаларни коммунистик руҳда тарбиялашда оила ва боғчаларнинг роли» деб номланган бу нашрларда илғор педагогларнинг бой иш тажрибалари ўз аксини топади.

КЎРКАМ НАҚШЛИ БЕЗАКЛАР

Архитектура керамикаси катта корпусларга сайқал беришда жуда қўл келди. Эндиликда шифохоналар деворларида ҳам бундай чиройли ва нақшин безаклар ўз аксини топаётир.

Ўрта Осиё темир йўли учун қурилаётган янги стоматология поликлиникаси биносининг ички қисмига сайқал беришда ҳам архитектура керамикасидан кенг фойдаланилади. Тошкентдаги амалий санъат экспериментал-ижодий комбинати рассомлари томонидан тайёрланган бу хил безак намуналари мутахассисларга манзур бўлди.

Келгусида бошқа шифохоналар қурилишида ҳам қадимий керамика санъатидан фойдаланилади.

А. АЛИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

25 сентябрдан бошлаб
ФАҚАТ 10 КУН
СОВЕТ ЦИРКИ ЁШ УСТАЛАРИНИНГ

КОНКУРСЛИ ТОМОШАЛАРИ

(2 бўлимда)

ҚАТНАШАДИЛАР:
Борис РУДЕНКО раҳбарлигидаги ДУНЁДА ЯГОНА
«ЮКСАЛИШ» АТТРАКЦИОНИ
Эллона ва Юрий Эльворти раҳбарлигидаги
«ҚУШЛАР ЦИРКИ» АТТРАКЦИОНИ
«ТАЙФУН» ансамбли ва акробатлар.

Ҳинд йоги НИГ-ЧАН ВООЛ конкурсдан ташқари қатнашади.

Масхарабозлар ревюси программалар орасида ўз номерларини кўрсатади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача очиқ.

Олдиндан билет сотиш ташкил қилинган.

Ташкилотлар, муассасалар, ўқув юртлари, колхозлар ва совхозлардан коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари соат 16.00 ва 19.30 да якшанба кунлари соат 13.00 ва 19.30 да бошланади.

44-35-91, 44-36-84 телефонлари бўйича справкалар олиш мумкин.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
27, 29, 30 СЕНТЯБРЬ СОАТ 14.00, 17.00 ВА 20.00 да
ЛЕНИН ПАРТИЯСИНИ ШАРАФЛАЙМИЗ, СОВЕТ ХАЛҚИНИ ШАРАФЛАЙМИЗ
деган мавзуда
СОВЕТ ҚЎШИҚЛАРИ ФЕСТИВАЛИ
Украина ССР халқ артисти, Бутуниттифоқ ва халқаро конкурслар лауреати
СОФИЯ РОТАРУ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

«ЧЕРВОНА РУТА» вокал-чолғу ансамбли жўр бўлади.

46-03-12, 46-07-53 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

«УЗХЛАДОТОРГМОНТАЖ» трестининг
Тошкент ихтисослаштирилган ремонт-монтаж бошқармаси
техник хизмат кўрсатиш бўйича слесарь ремонтчилар, совутиш ва савдо-технология ускуналари монтажи ва ремонти бўйича слесарь-ремонтчиларни тайёрлайдиган
4,5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга 20 ва ундан катта ёшдаги, камида 8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган, Тошкент области шаҳарлари ва Тошкент шаҳрида доимий яшовчилар маъмурият билан бўладиган суҳбатдан сўнг қабул қилинадилар.

Курсларга қабул қилинганларга ҳар ойда 75 сўмдан стипендия берилади.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 32-алоқа бўлими, Куйбишев райони, Грампластинка кўчаси, 40-уй (1 «э» 24 «э» 17 автобуслар, 17—18-троллейбусларнинг «Марказий статистика бошқармаси» бекати). Телефонлар: 66-21-31, 66-03-65.

ТОШКЕНТ «КРАСНОВОСТОЧНОЕ» ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
трамвай ва троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган курсга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ЎҚИШ МУДДАТИ: трамвай ҳайдовчилари учун — 5 ой; троллейбус ҳайдовчилари учун — 6 ой.

Ойига 70 сўм стипендия тўланади.

Ёлгизларга ётоқхона берилади ва Тошкент шаҳрига прописка қилинадилар.

Қабул қилинганлар шаҳар электр транспортида бепул юрадилар ва махсус кийим-бош билан таъминланадилар.

Бизнинг адрес: 700125, Тошкент шаҳри, Красновосточное кўчаси, 3- «А» уй (1, 17, 102-автобуслар; 18-троллейбус, 13, 22- трамвайларнинг «Красновосточное» депоси бекати).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-«ВОСТОК»

9.00 — Время. 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар». 11.05 — «Жон Грифтонни кутинг. Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 12.10 — Илмий-оммабоп фильм. 12.30 — Концерт. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.35 — Лу Синь. Туғилган кунининг 100 йиллигига. 17.50 — Волейбол бўйича Европа чемпионати. 18.15 — «Орлёнок» телестудияси ёш мухбирларининг Совет Иттифоқи Қаҳрамони М. П. Девятаев билан учрашуви. 19.00 — Мультфильм. 19.15— Дунё воқеалари. 19.30 — Мамлакат далаларида. 19.45 — Концерт. 19.55 — Телевизион журнал. 20.20 — «Жон Грифтон»ни кутинг. Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 21.30— Время. 22.05 — Илмий-оммабоп фильм. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — Сизни оперетта таклиф этади.

ЎзТВ-I

11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — Қўғирчоқ театр. 12.05 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 12.35 — Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими. Бадиий фильм. 3-серия. 13.45 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 14.15 — Замандас. 18.05 — Фильм-концерт. 18.30 — Сенинг замондошинг. 19.00 — Цирк программаси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 Дунё воқеалари. 22.35 — Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими. Бадиий фильм. 4-серия. 23.40 — Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ-II

18.20 — Кўрсатувлар программаси 18.25 — Телефильм. 18.45 — Ўқитувчилар учун консультация. 19.15 — Жамоат тартибининг пешқадамлари. 19.45 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Авлодлар биографияси. 20.50 — Ҳужжатли фильмлар. 21.30 — МТ-IV.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/IX да **Олтин девор**, 26/IX да **Шошма қуёш**, 27/IX да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/IX да **Ишонмасанг ўламан** (билетлар сотилган). 26/IX да **Ур тўқмоқ.** (16.00). **Кулги кечаси** (19.30). 27/IX да **Ур тўқмоқ** (16.00). **Кулги кечаси** (19.30).

ҲОДИСА

ҲИЙЛАКОР ТЎНҒИЗ

Маслаҳатимиз шошилинч ва қисқа бўлди. Бозордан фақат туз ва саримсоқ пиёз сотиб олдик. Кўпчилик гўшт маҳсулотлари ва балиқ консерваларини олишга қатъиян қаршилик билдиришди. Ҳатто оз миқдорда нон, конфет ва қуруқ чой олишга ҳам уларни аранг кўндирдик.

Нарсаларимизни кузовга жойлаб яхши ов умидида йўлга тушдик. Овчилардан И. Ананьев, Самарқанд ўлкашунослик музейи зоология бўлими бошлиғи Ф. Ломаев, машҳур тўнғиз ва илон овчиси И Ломаевларни «боғиига» олган машинамиз довон ошиб, Деҳқонобод районидаги Окработ қишлоғи томон борарди. Бу ерларни бежиз танлаганимиз йўқ. Тажрибали овчиларнинг айтишига қараганда бу жойларда ёввойи тўнғизлар кўп бўларкан.

Манзилга етгач қишлоқдан уч километрча берида, тоғ жилғаси бўйида ўзимизга жой ҳозирладик. Кенг сайҳонликка буғдой экилган. Унинг ён-атрофлари эса баланд-пастликлардан иборат. Лекин буғдойзорда бирорта ҳам ҳайвоннинг изи кўринмасди. Жарликлардан, қуриб қолган сойликлардан какликларнинг овозигина қулоққа чалиниб турарди.

Орадан бир неча кун ўтди. Овқатларимиз ҳам тугаб борарди. Лекин тўнғизлардан дарак йўқ. Саёҳатимизнинг тўртинчи куни тушга яқин бирор нарса овлаш мақсадида яна йўлга тушдик. Омадни қаранг, ишимиз юришиб кетгандек бўлди. Нарироқдаги шохлари қурий бошлаган арчазорда итларимиз тўнғизни чўчитиб юборди. Зудлик билан Ломаев унга қарата ўт очиб, йиқитди.

Биз қувончдан бақирардик. Сезгир итларни мақтардик. Милтиқларни турли томонларга отган овчилар, қўлларига пичоқ олганча тўнғизни бурдалашга ошиқишарди. Мен ҳам вақтни ўтказмай ўтин теришга киришдим. Ҳар ерда ётган милтиқларни бир жойга йиққан Иван ҳам қўлига пичоғини олгунча тўнғиз томон юрди. Лекин ҳали ҳеч ким пичоқни ишлатишга улгурмасдан кутилмаган ҳодиса рўй берди. Ҳайвон бир силтанди-ю, шитоб билан ўрнидан турдида, «душман»ларига ташланди. Милтиқсиз қолган овчилар ҳар ёққа қочиб қолишди. Бир неча дақиқа ҳаммани қўрқитган тўнғиз кўп ўтмай арчазорда кўздан ғойиб бўлди.

Хатардан қоли бўлгандан сўнг эса ҳаммамиз милтиқларимизни қўлга олиб, машинамизга ошиқдик.

О. БОГДАНОВ.

Спорт

СОВЕТ ФУТБОЛЧИЛАРИ ҒАЛАБАСИ

СССР терма командаси жаҳон чемпионатининг навбатдаги саралаш учрашувини ўтган куни ўз майдонида Туркия футболчилари билан ўтказди. Ўйин совет спортчиларининг тўла устунлигида ўтди ва 4:0 ҳисобида тугади. 4-минутда марказий ҳимоячи Чивадзе ҳисобини очган бўлса, орадан 16 минут ўтгач яна бир ҳимоячимиз Демьяненко иккинчи тўпни киритди. Туркия футболчилари ҳимояга шунчалик зўр бердиларки, Дасаев дарвозаси олдида бирон марта ҳам хавфли вазият бўлмади. Биринчи бўлим ўрталарида Блохин, иккинчи бўлим бошланишида Шенгелия иккита тўп киритиб, ҳисобни 4:0 га етказишди.

Жавоб учрашуви 7 октябрда Измирда бўлади.

Учинчи саралаш группасида аҳвол қуйидагича:

Командалар	Ў	Т	О
Уэльс	6	10-2	9
Чехословакия	5	13-2	8
СССР	4	11-1	7
Исландия	8	7-18	4
Туркия	7	1-19	0

Бир кун аввал СССР ва Туркия ёшлар терма командаси ўртасида ўйин бўлиб ўтди. Бунда ҳам совет спортчилари ғолиб келишди. Ҳисоб 1:0. Ёшларнинг баҳси Европа чемпионати доирасида бўлди.

КУЧЛИЛАР САФИДА

Минскда бадиий гимнастика бўйича СССР чемпионати мусобақалари давом этмоқда Эркаклар ўртасида мажбурий программа беллашувларида қатнашган республикамиз вакили Оловуддин Отахонов эркин машқ, конь, халқа, сакраш, брусье ва харида машқ бажаришда 56,15 балл тўплаб, кучли олтиликдан жой олди. Белоруссия гимнастикачиси П. Сут 57,4 балл билан биринчи ўринга кўтарилди. Москвалик А. Ткачев иккинчи ўринда қолди.

МЕРГАНЛАР БАХСИ

Германия Демократик Республикасининг Росток шаҳрида социалистик мамлакатлар мерганларининг халқаро турнири бўлиб ўтди. Ғолиблик учун Венгрия, Польша, Руминия, Чехословакия, ГДР ва Совет Иттифоқи командалари сафида 80 спортчи қатнашди. Мамлакатнинг мутлақ чемпиони Наталья Бутузова 144 ёйда 1287 очко тўплаб, биринчи бўлди. Эркаклар ўртасида ҳам совет спортчиси Владимир Ешеев бош совринни қўлга киритди.У 1276 очко тўплади.

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750./ БЎЛИМЛАР оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 07371. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. Б. 1724. 1²